



Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

HBO-Bachelor

Opleiding tot Fysiotherapeut

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding tot fysiotherapeut van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN). De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van de hogeschool is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (6 december 2010) en het *NQA Protocol 2011 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

Het visitatiebezoek heeft plaatsgevonden op 24 en 25 mei 2011.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer prof.dr. R.A. de Bie (voorzitter, domeindeskundige)

De heer R.A. Steenbruggen MBA (domeindeskundige)

De heer P.E. Koekoek MMT (domeindeskundige)

Mevrouw K.A. Donze (studentlid)

De heer P. van Achteren BLL, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2011*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, .oktober 2011

Panelvoorzitter



prof.dr. R.A. de Bie

Panelsecretaris



dhr. P. van Achteren BLL

Samenvatting

De hbo-bacheloropleiding tot Fysiotherapeut maakt onderdeel uit van het Instituut Paramedische Studies van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen. Bij de opleiding staan ongeveer 650 studenten ingeschreven en er zijn 43 docenten werkzaam. Gestuurd vanuit een integraal kwaliteitsproject, onder de naam FRONT, heeft de opleiding ervoor gekozen haar inhoudelijke identiteit te versterken door twee clusters van de (internationale) fysiotherapeutische zorg uit te bouwen: neurorevalidatie en musculoskeletale revalidatie. Het panel heeft alle standaarden met minimaal een voldoende gewaardeerd. Het totaaloordeel over de opleiding is 'voldoende'. Op negen standaarden komt het panel tot de beoordeling 'goed'. Hierin komt de waardering van het panel voor deze opleiding Fysiotherapie tot uiting.

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding gaat uit van domeincompetenties die binnen het Instituut Paramedische Studies van de HAN zijn opgesteld. Deze zijn gevalideerd en besproken in de beroepenveldcommissie. De domeincompetenties van de opleiding dekken de competenties die in het landelijk profiel zijn vastgelegd. De competenties zijn op hbo-bachelorniveau geformuleerd, zoals blijkt uit de vergelijking met de Dublin descriptoren. Het panel heeft waardering voor de wijze waarop de internationale positie van de fysiotherapeut zichtbaar wordt gemaakt.

Programma

Het onderwijsprogramma is actueel, praktijkgericht en vormt een zorgvuldige uitwerking van de doelstellingen. Een substantieel onderdeel van het programma bestaat uit vaardigheidsonderwijs. Vanuit de onderwijseenheden krijgen studenten deze vaardigheden aangereikt. De opleiding faciliteert met het vaardigheidscentrum een continu ontwikkelproces. Dit centrum wordt door de studenten veel gebruikt en ook door het panel, bijzonder gewaardeerd. Studenten krijgen de benodigde kennis aangereikt. Het panel is positief over de vakliteratuur en herkent daarin een duidelijke internationale (Engelstalige) component. Het visitatiepanel constateert dat studenten in staat zijn om relevante onderzoeken te begrijpen en te gebruiken, zowel theoretisch als vertaald naar vaardigheden (Evidence Based Practice). Naar oordeel van het panel kan het programma nog verbeteren als het gaat om het aanreiken van onderzoeksmethodologie.

Het programma is zo opgebouwd dat studenten toewerken naar beheersing van de competenties op niveau 3. Het panel is positief over deze opzet en herkent in de programma-onderdelen deze opbouw. Onder andere door het werken met leerlijnen is het programma samenhangend. Een curriculumcommissie bewaakt deze samenhang. De opleiding biedt een competentiegericht curriculum aan. De werkvormen die de opleiding hanteert passen bij de vormgeving van het programma en sluiten aan op de beroepspraktijk. De werkvormen stimuleren de leerprestaties van de studenten.

Het visitatiepanel stelt vast dat de opleiding voldoet aan de landelijke eisen rondom de instroom. De opleiding laat door middel van de (instroom)werkgroep zien dat de instroom serieus gemonitord wordt en dat zij kan sturen op eventuele tegenvallende resultaten van bepaalde instromende groepen. Het panel vindt dit van belang gezien de gevarieerde instroom. De opleiding biedt verschillende activiteiten aan waarmee studenten zich op het eerste studiejaar kunnen voorbereiden. Ook tijdens het eerste jaar kunnen studenten zich op diverse terreinen bijscholen. Ook worden er extra uitdagingsmogelijkheden geboden. Het programma wordt door het panel als studeerbaar beoordeeld.

Studenten zijn in tevredenheidsonderzoeken bijzonder positief over het programma. Uit recent onderzoek (NSE 2011) is gebleken dat deze tevredenheid nog verder is gegroeid. Onderdelen als *je studie in het algemeen, de inhoud van de opleiding, verworven vaardigheden* scoren op of boven negentig procent tevredenheid.

Personeel

De opleiding heeft 43 docenten die het programma verzorgen. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid. Via een zorgvuldig systeem worden de kwalificaties van het docententeam gemonitord. Zowel qua achtergrond, opleidingsniveau als praktijkervaring is het panel positief over de kwalificaties van de docenten. De fte-studentratio is 1:28,3, waar het streven van de opleiding 1:28 is. Met het type onderwijs dat wordt aangeboden is het panel van oordeel dat de opleiding een kritische ondergrens bereikt. De inzet van de kwalificaties van het team op het gebied van onderzoeksmethodologie kan naar oordeel van het panel nog versterkt worden.

Voorzieningen

Het panel heeft tijdens de rondleiding kunnen vaststellen dat de voorzieningen die de opleiding biedt, zeer goed zijn. Dit komt zowel in de ruimtes zelf tot uiting als in de faciliteiten die daarin en daaromheen voor het onderwijs beschikbaar zijn. Studenten zijn positief over het systeem van studiebegeleiding dat binnen de opleiding wordt aangeboden. Het aanbod sluit aan bij de wensen van de studenten. De opleiding biedt, aansluitend bij de informatievoorzieningen van de HAN, een breed adequaat pakket aan informatiediensten aan.

Interne kwaliteitszorg

Het visitatiepanel is van mening dat de opleiding een deugdelijk systeem van kwaliteitsbewaking heeft. Er worden adequate instrumenten gehanteerd om na te gaan in hoeverre het onderwijs aan de verwachtingen van de stakeholders voldoet. De opleiding heeft daarbij duidelijk streefdoelen geformuleerd. Naast de reguliere activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg heeft de opleiding in 2009 een uitgebreid innovatietraject opgezet waarmee zij tot de top 3 van opleidingen in Nederland wil behoren. Het visitatiepanel heeft waardering voor deze ambitie. Het traject ademt deze ambitie ook uit in de activiteiten, die voor een belangrijk deel al zichtbaar zijn in de opleiding. Het visitatiepanel is van oordeel dat de opleiding heeft aangetoond dat evaluaties de basis vormen voor aantoonbare verbetermaatregelen. Resultaten van het FRONT-project (stijging studenttevredenheid) laten het panel overtuigend zien dat de verbetermaatregelen bijdragen aan realisatie van

streefdoelen. Tevens heeft het visitatiepanel een positieve indruk van de verbeteringen die de opleiding heeft doorgevoerd om tegemoet te komen aan opmerkingen uit het vorige visitatierapport.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel is positief over de wijze van toetsing bij de opleiding Fysiotherapie. Het panel is ervan overtuigd dat het systeem van toetsen waarborgt dat de studenten met voldoende kennis en vaardigheden de beroepspraktijk tegemoet kunnen treden, en dat ook al doen in de praktijkperiodes van de opleiding.

Het panel heeft vastgesteld dat de studenten aan de beoogde kwalificaties voldoen en daarmee het bachelorniveau hebben behaald. Studenten vinden relevante functies in de beroepspraktijk, zo blijkt uit het gesprek met alumni, en het werkveld is tevreden over het niveau van de kennis en vaardigheden van de afgestudeerden. In het totale pakket van eindkwalificaties vraagt het panel aandacht voor de resultaten van de inspanningen om de onderzoekscomponent bij studenten te versterken. Hier voldoen de studenten minimaal aan hetgeen beoogd wordt in het beroepsprofiel.

INHOUDSOPGAVE

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	15
	<i>Beoogde eindkwalificaties</i>	15
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	15
	<i>Programma</i>	17
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	17
	Standaard 3 Inhoud van het programma	19
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	21
	Standaard 5 Instroom	22
	Standaard 6 Studeerbaarheid	24
	Standaard 7 Duur	25
	<i>Personeel</i>	26
	Standaard 8 Personeelsbeleid	26
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	27
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	28
	<i>Voorzieningen</i>	29
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	29
	Standaard 12 Studiebegeleiding	31
	<i>Kwaliteitszorg</i>	33
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	33
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	34
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	35
	<i>Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	37
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	37
3	Eindoordeel over de opleiding	41
4	Aanbevelingen	43
5	Bijlagen	45
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	47
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	49
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	51
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	55
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	61
	Bijlage 6: Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie	65

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	B Opleiding tot Fysiotherapeut
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34570
3. Oriëntatie en niveau	hbo-bachelor
4. Aantal studiepunten	240
5. Afstudeerrichting(en)	Gezondheidszorg
6. Variant	voltijd
7. Locatie	Nijmegen
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 18 en 19 april 2005 Besluit NVAO: 12 april 2006

Administratieve gegevens van de instelling

9. Naam instelling	Hogeschool Arnhem en Nijmegen
10. Status instelling	bekostigd
11. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Nog uit te voeren/ niet van toepassing

Inhoudelijke informatie over de opleiding

12. Inhoudelijk profiel opleiding De opleiding Fysiotherapie leidt studenten op tot het bachelordiploma Fysiotherapeut. De vierjarige opleiding (240 EC) kent een major- en minorprogramma. De opleiding omvat een propedeuse van 60 EC en een hoofdfase van 180 EC. Het eerste studiejaar staat in het teken van het verkrijgen van basiskennis en –vaardigheden en een juiste attitude en een nadere oriëntering op de opleiding en het beroep van Fysiotherapeut. In het tweede studiejaar verkrijgt de student meer diepgang in de noodzakelijke kennis en vaardigheden van de fysiotherapeut. Het derde studiejaar start met een stage en de student kan zijn uitstroomprofiel definitief kiezen, ondersteund door een bijpassende minor. In het laatste studiejaar kan de student in het kader van een toegepast onderzoek, zijn kennis en inzicht verdiepen in een specifiek onderwerp. De opleiding wordt afgerond met een tweede stage.
13. Beoogd werkveld alumni De afgestudeerde Fysiotherapeut kan functies vervullen binnen de sectoren van de gezondheidszorg en bij welzijnsorganisaties: - Ziekenhuizen, psychiatrische ziekenhuizen, verpleeghuizen, verzorgingshuizen en revalidatiecentra - Instituten voor mensen met een lichamelijk en/of verstandelijke handicap, Basisgezondheidsdiensten, organisaties voor thuiszorg en jeugdhulpverlening - Stichting Welzijn Ouderen Fitness- of welzijnsorganisaties - Eigen praktijk/Fysiotherapiepraktijk

De afgestudeerde kan ook werkzaam zijn binnen bedrijven en de dienstverlenende sector: - Voorlichtings- en adviesbureaus - Bedrijfsgezondheidsdiensten - Opleidingsinstituten - Onderzoeksinstituten, sportclubs of sportorganisaties
<i>14. Plaats opleiding in organisatie-structuur hogeschool</i> De opleiding wordt verzorgd door het Instituut Paramedische Studies (IPS) binnen de faculteit Gezondheid, Gedrag en Maatschappij (GGM) van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN).
<i>Belangrijkste wijzigingen in opleiding sinds vorige visitatie</i> - Intensivering van het onderwijs, m.n. door uitbreiding aantal contacturen - Implementatie landelijk beroepscompetentieprofiel - Versterken van de samenhang door duidelijke opbouw aan te brengen in het klinisch redeneren en de hantering van het EBP - Verbreding variatie aan werkvormen - Doorstroming van MBO (CLOS) naar HBO is verder vormgegeven in decentrale selectie, proefstudieweek en betrokkenheid bij de CLOS-opleiding - Inzet meerdere diagnostische assessments in de propedeuse - Opzet honneursprogramma in uitvoering genomen - Studieloopbaanbegeleiding en studiebegeleiding geïntensiveerd - Opstellen van kwalificatieprofielen voor medewerkers in relatie tot de gewenste kwaliteiten van het team - Ruime inzet van gastdocenten ter versterking en borging van de inbreng vanuit het beroepenveld - Uitvoering FRONT-project vanaf 2009 - Professionalisering van toetsing en beoordeling (opzet, informatie, uitvoering en borging)

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

1. In- door- en uitstroomgegevens van de laatste 6 cohorten

Instroom

Ingestroomd	Studiejaar						
Vorm	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Voltijd	168	182	197	182	228	214	210
Totaal	168	182	197	182	228	214	210

Doorstroomtabel

Doorstroom (HF rendement van 5 jaar studeren)

Rendement	Cohortjaar						
Vorm	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Voltijd	76,6%	92,9%	83,0%	89,8%	88,9%	93,3%	80,2%
Totaal	76,6%	92,9%	83,0%	89,8%	88,9%	93,3%	80,2%

Uitstroomtabel

Geslaagd	Studiejaar					
Vorm	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Voltijd	108	99	133	122	93	113
Totaal	108	99	133	122	93	113

2. gerealiseerde docent-studentratio: 1:28,3

3. gemiddeld aantal contacturen¹ per fase van de studie:

Propedeuse	21 contacturen
Hoofdphase 1	21 contacturen
Hoofdphase 2	18 contacturen
Hoofdphase 3	23 contacturen

¹ Het aantal contacturen is gedefinieerd als de som van de contacturen van alle leerjaren voor onderwijsverstrekking, begeleiding, toetsing en assessment, overige groepsactiviteiten en individuele contactgebonden activiteiten (incl. stage), gedeeld door 42 (aantal onderwijsweken)

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Eindkwalificaties opleiding Fysiotherapie

Het opleidings- en competentieprofiel is in lijn met en aangesloten op het landelijk beroepsprofiel dat in 2005 voor de fysiotherapeut door de beroepsgroep (KNGF) is opgesteld. In samenwerking met het KNGF is landelijk een competentieprofiel voor de fysiotherapeut ontwikkeld (SROF, 2005), dat als richtinggevend wordt beschouwd voor de vaststelling van de eindkwalificaties.

De paramedische opleidingen van de Instituut Paramedische Studies (IPS) hebben daarvoor, in 2003, de keuze gemaakt voor gezamenlijke paramedische domeincompetenties ten behoeve van onderling samenwerken van haar studenten. Deze paramedische domeincompetenties wijken enigszins af van het landelijk vastgestelde beroepscompetentieprofiel Fysiotherapeut van het KNGF. De opleiding heeft de relatie met deze competenties zichtbaar gemaakt in een conversietabel en hanteert de benaming vanuit het KNGF om de relatie zichtbaar te houden. De competenties van de opleiding luiden, gevat in kernbegrippen, als volgt: 1) Screenen, diagnosticeren, plannen, 2) Therapeutisch handelen, 3) Preventief handelen, 4) Organiseren, 5) Ondernemen, 6) Onderzoeken, 7) Innoveren, en 8) Professioneel handelen.

De opleidingscompetenties zijn besproken en gevalideerd in de beroepenveldcommissie (BVC) van de opleiding. Op landelijk niveau is bij het opstellen van de competenties het werkveld eveneens betrokken geweest.

Relatie met de Dublin descriptoren

Om het hbo-bachelorniveau van de eindkwalificaties te duiden wordt de aansluiting met de Dublin descriptoren en de hbo-kwalificaties geborgd. Bij het opstellen van het landelijke competentieprofiel zijn de Dublin descriptoren gebruikt om de competenties op het bachelorniveau te formuleren.

De opleiding heeft de relatie tussen de Dublin descriptoren en haar competenties, ook voor studenten, overzichtelijk weergegeven in de studiegids. Het panel is positief over de relatie tussen de descriptoren en de competenties en stelt vast dat de opleiding hierbij de eigen paramedische domeincompetenties heeft gebruikt. De competentie 'ondernemen' heeft een relatie met de descriptoren: kennis en inzicht, toepassen van kennis en inzicht, en communiceren. De descriptor oordeelsvorming komt aan de orde in 5 van de negen paramedische domeincompetenties: diagnosticeren, behandelen en begeleiden, werken aan kwaliteit, kennisontwikkeling en professionalisering, en samenwerken in professionele relaties.

Oriëntatie

De opleiding leidt studenten bewust op tot breed inzetbare fysiotherapeuten, die aantoonbaar gekwalificeerd zijn ten aanzien van het landelijke beroeps- en competentieprofiel. Het panel merkt hierbij op dat de opleiding zich hierbinnen specifiek richt op het specialisatiedomein musculoskeletaal en in mindere mate op hart/long/vaat. In haar opleidingsprofiel geeft de opleiding aan dat de hedendaagse fysiotherapeut een zelfreflecterende professional is die op basis van de principes van evidence based practice cliënten onderzoekt, een diagnose stelt en een behandelplan opstelt. In overleg met de cliënt worden de resultaten van behandelen, begeleiden en adviseren besproken, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De fysiotherapeut is in dit proces de professional met een specifieke deskundigheid in het begeleiden van het bewegend functioneren van de mens. Daarbij wordt de mens gezien als een complex systeem met een dynamische en veranderlijke samenhang van factoren die elkaar voortdurend en wederzijds beïnvloeden. De opleiding sluit hiermee aan bij het landelijke beroepsprofiel waar de fysiotherapeut als specialist van het menselijk bewegen wordt beschreven.

Internationaal perspectief

Gezamenlijk hebben de fysiotherapie-opleidingen in Nederland een diplomasupplement ontwikkeld, waarmee studenten eenvoudiger het diploma kunnen laten erkennen in het buitenland. Basis hiervoor is het National Transcript, waarin het profiel van de Nederlandse fysiotherapeut in lijn is gebracht met de internationaal geaccepteerde standaarden. Het National Transcript is in samenspraak met het KNGF opgesteld. In het transcript wordt het profiel van de Nederlandse opleidingen vergeleken met de profielen uit Nieuw Zeeland, Australië en de Verenigde Staten. De conclusie luidt dat de eisen aan startende fysiotherapeuten niet wezenlijk van elkaar verschillen. Voorts wordt in het transcript duidelijk dat de opleidingen zich baseren op niveau 6 van het European Qualification Framework, dat staat voor het bachelorniveau. Het internationaal perspectief van de opleiding wordt tevens aangescherpt door betrokkenheid van medewerkers bij het Europese competentieprofiel van de fysiotherapeut.

Overwegingen

Het visitatiepanel stelt vast dat de eindkwalificaties van de opleiding aansluiten bij het landelijk beroepsprofiel fysiotherapeut en bij internationale eisen wat betreft inhoud, niveau, oriëntatie. Samen met andere opleidingen in het land is een beroeps- en competentieprofiel opgesteld dat aan (inter)nationale eisen voldoet. Naar het oordeel van het visitatiepanel is dat proces geslaagd en heeft de opleiding de profielen adequaat gehanteerd bij het vormgeven van haar opleiding. Het visitatiepanel heeft waardering voor de inspanningen om de internationale positie van de fysiotherapeut zichtbaar te maken, en daarmee de internationale mobiliteit te vergroten.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Programma

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk

Bevindingen

Vakliteratuur

De opleiding heeft de Body of Knowledge and Skills vanuit het National Transcript als uitgangspunt genomen voor de invulling van het programma. De literatuurlijst van de opleiding Fysiotherapie is opgenomen in het opleidingsprofiel. De opleiding werkt met een lijst waarin verplichte en aanbevolen literatuur is opgenomen. Jaarlijks wordt de lijst vastgesteld door de curriculumvoorzitter, geadviseerd door leden van de Advies- en Innovatiecommissie en de mediatheekadviescommissie. Een inhoudsdeskundige informatiespecialist houdt alle actuele en relevante literatuur, boeken, artikelen bij en doet suggesties voor vervanging of aanschaf aan de mediatheekadviescommissie. De informatiespecialist heeft jaarlijks overleg over de literatuur met de onderwijseenheid-coördinatoren. Ook de werkveldcommissie screent de literatuurlijst bij het beoordelen van het onderwijsprogramma. Het visitatiepanel heeft de literatuurlijst bestudeerd en stelt vast dat deze voldoet aan eisen als actualiteit, relevantie en niveau. De literatuurlijst kent een onderverdeling naar propedeuse en hoofdfase en geeft per onderwijseenheid aan welke literatuur de student dient aan te schaffen. De verplichte lijst bevat ook Engelstalige titels. Vanuit het opleidingsprofiel wordt een overzicht geboden over de verschillende onderwerpen die behandeld worden: anatomie/fysiologie, pathologie/farmacologie, natuurkunde/biomechanica, psychologie, sociologie, filosofie/ethiek, wetgeving, methodologie, evidence based practice, fysiotherapie theorie.

Ontwikkeling beroepsvaardigheden

De beroepsvaardigheden voor de fysiotherapeut betreffen instrumenteel/technische vaardigheden en communicatieve en metacognitieve vaardigheden, zoals reflectie en zelfsturing. In de propedeuse vindt de ontwikkeling vooral plaats via simulatie. In de vorm van een rollenspel worden met medestudenten vaardigheden geoefend. Videobeelden helpen bij de beeldvorming van de beroepscontext. Verder in de opleiding oefenen studenten met simulatiepatiënten, worden patiënten uitgenodigd en worden patiëntdemonstraties georganiseerd. In de hoofdfase komt de echte praktijk ook aan de orde door middel van stages. Er is een snuffelstage, een beroepsoriënterende stage en een werkveldvoorbereidende stage. Het visitatiepanel heeft het geheel aan vaardigheidsonderwijs bestudeerd en stelt vast dat de opleiding studenten ruim in staat stelt zich de beoogde vaardigheden aan te leren. Het vaardigheidcentrum gezondheidszorg biedt hiertoe ook de fysieke omgeving. Het visitatiepanel is bijzonder positief over de wijze waarop de opleiding haar studenten de beroepsvaardigheden aanleert.

Verbinding met de praktijk

De opleiding draagt op diverse manieren zorg voor een programma dat een sterke verbinding heeft met de beroepspraktijk. De zojuist genoemde stages dragen daar in belangrijke mate aan bij. Daarnaast is het werkveld bij de opleiding betrokken door vertegenwoordigers ervan in te zetten als gastdocent. Verder werkt de helft van het vaste docententeam als fysiotherapeut in een praktijk of instelling. Docenten hebben in hun jaartaak 'blijftijd', die zij kunnen gebruiken om hun vak bij te houden en deel te nemen aan scholingen, symposia en congressen. Docenten treden daarbij ook op als spreker. Voorts hebben docenten contacten met het werkveld door het begeleiden van stagiaires of door het volgen van een eigen praktijkstage. Deze verbindingen hebben een positieve weerslag op de actualiteit van het programma en de verbinding ervan met de beroepspraktijk. In het NSE zijn studenten positief over de beroepsgerichtheid en de actualiteit van het programma (93%).

Praktijkgericht onderzoek

In de kritische reflectie geeft de opleiding aan substantieel aandacht te besteden aan het onderwijzen van onderzoeksvaardigheden en aan het ontwikkelen van een onderzoekende houding bij studenten. Aansluitend bij het competentieprofiel moeten de studenten de resultaten van voor fysiotherapie relevant onderzoek kunnen begrijpen en toepassen in het beroepsmatig handelen (Evidence Based Practice, Klinisch redeneren). Tevens moeten ze kunnen participeren in praktijkgericht onderzoek. Het visitatiepanel constateert dat het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek met name plaatsvindt in het afsluitende project TOKO van het huidige curriculum. Geredeneerd vanuit de producten van studenten die het panel heeft gezien, stelt zij vast dat er nog verbetermogelijkheden zijn als het gaat om de onderzoeksvaardigheden van studenten. Het visitatiepanel constateert dat studenten in staat zijn om relevante onderzoeken te begrijpen en te gebruiken, zowel theoretisch als vertaald naar vaardigheden (EBP). In het programma besteedt de opleiding echter beperkt aandacht aan het aanleren van principes als validiteit en betrouwbaarheid, waardoor het opzetten van een solide reproduceerbaar onderzoek voor studenten lastig blijkt te zijn (zie ook standaard 16). Momenteel wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een faculteitsbrede onderzoekslijn die bijdraagt aan het besef en de vaardigheid van studenten om de waarde en

betrouwbaarheid van wetenschappelijk onderzoek in te schatten en daarnaar te handelen. Het visitatiepanel is positief dat de opleiding beseft dat zij op dit punt nog kan verbeteren. In het gesprek met lectoren heeft het panel vernomen dat deze bij die ontwikkeling betrokken zijn.

Overwegingen

Het visitatiepanel is overwegend positief over de elementen behorend bij deze standaard. De vakliteratuur die studenten krijgen aangereikt, is relevant, beroepsgericht en actueel. De verbindingen met de praktijk zijn goed en de opleiding is zeer goed in staat om studenten de benodigde technische en instrumentele beroepsvaardigheden aan te leren. Vanuit de gesprekken en de rondleiding heeft het visitatiepanel de indruk gekregen dat het onderwijs rondom het aanleren van die vaardigheden is opgebouwd, waardoor de opleiding een overduidelijk praktijk- en handelingsgericht karakter kent. Het panel is tevens positief over de wijze waarop studenten in staat zijn 'evidence based' te werken, aan de onderzoeks-methodologische kant liggen mogelijkheden tot verbetering, aldus het visitatiepanel.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Doorvertaling landelijk profiel naar de opleidingsinhoud

De opleiding heeft het opleidingsprofiel dat afgeleid is van het landelijke opleidings- en competentieprofiel, uitgewerkt naar drie niveaus. De niveaus corresponderen met de opleidingsfasen. Niveau 1 is de propedeuse, niveau 2 is de hoofdfase 1 en niveau 3 is het niveau van afstuderen. Ieder niveau heeft een aantal onderwijseenheden met de omvang van 7,5; 15 of 30 EC. In de onderwijseenheden wordt aandacht besteed aan de beroepstaken en aan meerdere competenties. In iedere onderwijseenheid zijn de competenties uitgewerkt naar leerarrangementen en worden specifieke leerdoelen en inhouden weergegeven. In het document *Criteria en indicatoren, competenties en (beroeps)resultaten* heeft de opleiding per beroepsproduct (zie standaard 16) uitgewerkt welke (onderdelen) van competenties daarin aan de orde komen. Zo is voor het panel inzichtelijk geworden dat binnen het beroepsproduct Fysiotherapeutisch verslag competentie 1 (screenen, diagnosticeren, plannen) aan bod komt, waarbij de student onder andere in staat moet zijn gezondheidsproblemen te klasseren volgens het ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) en waar aannemelijk, beargumenteerde verbanden te leggen tussen de verschillende geklasseerde ICF variabelen. Daarnaast komen binnen dit beroepsproduct ook de competenties preventief en therapeutisch handelen aan de orde. De student moet bijvoorbeeld in staat zijn het behandelplan bij te stellen op

basis van evaluatiegegevens, onderbouwd met gangbare theorieën, wetenschappelijke evidentie, de eigen ervaring en waarden en normen van de patiënt.

In het opleidingsprofiel is het programma overzichtelijk opgenomen en wordt per onderwijseenheid duidelijk welke inhoud aan de orde komt. Ter illustratie de inhoud van de onderwijseenheid Eerste Lijn 1: Deze onderwijseenheid heeft als werkcontext een fysiotherapiepraktijk binnen de eerstelijnslijns gezondheidszorg. Hierbij komen uitsluitend patiëntencasuïstiek met enkelvoudige aandoeningen binnen het musculoskeletale domein aan bod. Interventies in de vorm van het wegnemen van lokaal belemmerende factoren staan hierbij op de voorgrond. Daarnaast wordt een start gemaakt met diagnostiek in de vorm van het zoeken naar de aard van het gepresenteerde gezondheidsprobleem. Deze beschrijving maakt tevens onderdeel uit van de studiegids, waarin studenten ook geïnformeerd worden over de beroepstaak, de op te leveren producten, het aantal studiepunten, de relatie met de competenties, de werkvormen en de tentaminering (deeltentamens, weging, compensatie en frequentie).

Het visitatiepanel is positief over de wijze waarop de opleiding op verschillende manieren de opzet van het programma over het voetlicht brengt. Niet alleen wordt vanuit de competenties het verband zichtbaar gemaakt, ook wordt in het opleidingsprofiel de inhoudelijke invulling van de onderwijseenheid helder verwoord. In de studiegids vinden studenten een compleet overzicht van de inhoud.

Samenhang in het programma

De opleiding brengt op verschillende manieren samenhang aan in het onderwijsprogramma. In eerste instantie is samenhang aangebracht door de relatie tussen de eindkwalificaties en de leerlijnen te leggen. De opleiding werkt met vier leerlijnen: 1) de conceptuele leerlijn, waarin de theoretische kennis aan bod komt, 2) de methodische leerlijn, die vooral betrekking heeft op klinisch redeneren en de daartoe geëigende redeneerstrategieën, 3) de vaardigheidslijn, waarin de onderzoeks- en behandelvaardigheden worden aangeboden, en 4) de SLB-lijn, die expliciet aandacht heeft voor (beroeps)houding en voor identificatie met het beroep. De niveau-indeling (propedeuse, hoofdfase 1 en afstuderen) van het programma kenmerkt de opbouw in complexiteit. Het panel heeft deze opbouw in complexiteit kunnen vaststellen bij het bestuderen van de programma inhoud. Om de samenhang tussen de onderwijseenheden te bewaken kent de opleiding het OWEC-overleg, een overleg tussen de coördinatoren van de eenheden. Samen met leden van de curriculumcommissie en de A&I-commissie bewaken zij de samenhang tussen de elementen van het programma. OWE- en jaarevaluaties laten zien dat studenten positief zijn over de samenhang in het curriculum.

Overwegingen

Voor het visitatiepanel is vanuit het opleidingsprofiel en de studiegids de inhoud en de opbouw van het onderwijsprogramma duidelijk geworden. De opleiding weet de inhoud goed onder de aandacht te brengen en legt een heldere relatie met de competenties die worden nagestreefd. Het visitatiepanel is hierover zeer positief en is onder de indruk van de adequate vertaling die de opleiding hanteert. Tevens is het panel positief over de samenhang in het onderwijsprogramma.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken

Bevindingen

Didactisch concept

De opleiding sluit aan bij de visie van het onderwijskundig fundament van het Instituut Paramedische Studies. Competentieleren staat centraal binnen dit concept, waarbij de competentie staat voor een combinatie van een gedegen theoretische achtergrond, ruime praktische vaardigheid en een reflectieve, ondernemende en onderzoekende beroepshouding. Het programma gaat uit van toenemende zelfsturing en toenemende complexiteit.

De onderwijseenheden hebben alle een centrale beroepstaak die gekoppeld is aan een beroepsrol (hulpverlener, manager of beroepsontwikkelaar). Om zich in de beroepstaak te bekwalen overleggen studenten diverse beroepsproducten. Zo voeren studenten binnen de OWE Ziekenhuis 1 een anamnese uit, waarbij de hulpvraag wordt verhelderd en de gezondheidstoestand van de patiënt in kaart wordt gebracht. Binnen de OWE Eerste Lijn 2 werken studenten aan een indicatiestelling naar aanleiding van een screeningsprocedure. Met de verschillende beroepsproducten werken studenten aan het verwerven van bekwaamheid op één of meer competenties op een bepaald niveau. De opdrachten worden, passend bij het product, individueel of in groepen uitgevoerd. Om de beroepsproducten te realiseren, oefent de student deeltaken en biedt de opleiding theorie aan via het ondersteunend onderwijs.

Onderdeel van de didactische omgeving van de opleiding is de aandacht voor onderzoeksvaardigheden, zowel in de theoretische als in het vaardigheidsonderwijs, benodigd voor competent fysiotherapeutisch handelen. Het betreft het lezen, interpreteren en beoordelen van wetenschappelijke artikelen op de relevantie voor het methodisch handelen/klinisch redeneren.

Klinisch redeneren

In het opleidingsprofiel wordt aangegeven dat klinisch redeneren de basis vormt voor het methodisch, fysiotherapeutisch handelen. Om studenten hierin adequaat te bekwalen krijgen studenten voorafgaand aan de stage systematisch een veelheid aan gezondheidsproblemen aangeboden die een representatieve steekproef zijn uit de problemen in de beroepspraktijk. Bestaande inzichten van studenten worden op deze manier geconsolideerd door het oefenen met vergelijkbare problemen en studenten ontwikkelen

nieuwe inzichten door de confrontatie met onbekende problemen. Het panel stelt vast dat de opleiding hiermee aansluit bij recente inzichten ten aanzien van klinisch redeneren.

Werkvormen

Het visitatiepanel is van oordeel dat de opleiding afwisselende werkvormen gebruikt. Voorbeelden hiervan zijn (integrale) opdrachten, werkgroepen (vergaderingen met tutor), hoor- en responsiecolleges, vaardigheidslessen, student - studentbegeleiding, patiëntdemonstraties en praktijkcoaching bij zelfstandig oefenen. Studenten geven bij het panel aan dat zij bijzondere waardering hebben voor het vaardigheidsonderwijs. De praktijkruimten zijn vrij toegankelijk en in een aangrenzende kamer werken praktijkcoaches die beschikbaar zijn om uitleg te geven.

Overwegingen

Het visitatiepanel is bijzonder positief over de vormgeving van het onderwijsprogramma. De opleiding hanteert passende werkvormen die in de praktijk de leerprestaties van studenten stimuleren. De uitwerking van de werkvormen in het opleidingsprofiel en de wijze waarop deze in de praktijk worden gebracht, worden door het panel positief bevonden. Het didactisch concept is passend bij de oriëntatie van de opleiding. Het concept dat de opleiding hanteert om studenten te bekwalamen in de (beroeps)vaardigheden bij het beroep en de adequate uitwerking van de andere werkvormen zorgen er naar oordeel van het panel voor dat het geheel boven de basiskwaliteit uitsteekt.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 5 Instroom

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

Toelating

De opleiding kent een numerus fixus. Per jaar kunnen maximaal 220 studenten worden toegelaten, waarvan een deel decentraal voor doorstroom MBO-HBO, relevante propedeuse en topsport.

Kandidaat-studenten kunnen in de opleiding instromen, indien zij voldoen aan de algemene landelijke eisen: een havo- of vwo-diploma, met bij voorkeur het profiel Natuur en Gezondheid of het profiel Natuur en Techniek. De toelating vindt plaats door middel van loting. Studenten met een havo- of vwo-diploma die als gemiddeld eindcijfer een 8 of hoger hebben, kunnen zonder loting instromen. Om voor decentrale selectie in aanmerking te komen gelden aanvullende kenmerken: 1) Diploma CIOS of Sport en Bewegen (mbo-niveau 4). Deze studenten dienen deel te nemen aan de proefstudeerweek in het tweede semester en deze met een positief advies af te sluiten, 2) Topsportstatus A, B of HP volgens de criteria

van NOCNSF, of 3) Een afgeronde propedeuse op hbo- of wo-niveau op een relevant terrein (zorg en bewegen).

Naast deze categorieën kent de opleiding sinds 1999 een kleine jaarlijkse zij-instroom van Duitse studenten die in het bezit zijn van een 'anerkannte' (erkend) Duits fysiotherapie diploma en een certificaat van een positief afgeronde voorbereidingscursus. De studenten krijgen een vrijstelling van 180 EC die wordt toegekend op basis van een EVC procedure. In gesprek met een student uit Duitsland heeft het panel vernomen dat de studenten het vierde jaar van de reguliere opleiding volgen. Het panel heeft in dat gesprek gehoord dat de Duitse instromers de opleiding vooral volgen, omdat deze in eigen land hoog staat aangeschreven. De HAN bouwt momenteel de Duitse instroom af. In het studiejaar 2010-2011 is voor het laatst gestart met de voorbereidingscursus.

Aansluiting onderwijs

Jaarlijks worden introductiedagen georganiseerd voorafgaand aan de start van de opleiding. De dagen maken deel uit van de algemene introductie van IPS en de HAN en hebben als doel de student kennis te laten maken met de stad, de opleiding, met de locatie, met de door de opleiding gebruikte computerprogramma's, met de groep en met studieloopbaanbegeleiding. Bij de start van de opleiding worden de studenten in heterogene groepen ingedeeld. De diversiteit moet ervoor zorgen dat studenten elkaar helpen. Studenten met Nederlands als tweede taal worden bewust gespreid over de eerstejaarsgroepen om ze zoveel mogelijk in een Nederlandstalige omgeving te plaatsen.

Elke onderwijseenheid start met een introductiecollege om studenten te informeren over de praktische zaken. Gedurende het eerste jaar krijgen studenten in de lessen SLB studievaardigheden aangereikt, waarvan het zwaartepunt in het eerste semester van het eerste jaar ligt.

Het visitatiepanel stelt vast dat de opleiding een gevarieerde instroom heeft (bijvoorbeeld opleidingsachtergrond, leeftijd en nationaliteit). Afgezet tegen de ambities van de opleiding, zouden studenten aan de onderkant van de instroom het moeilijk kunnen krijgen. De opleiding onderneemt diverse activiteiten om de aansluiting zowel qua vorm als inhoud goed te laten verlopen. Zo bestaan er mogelijkheden om deficiënties weg te werken, zijn er profielkeuzedagen en een proefstudeerweek. In de kritische reflectie geeft de opleiding aan dat aansluiting nog zou kunnen verbeteren door bijvoorbeeld het organiseren van een summerschool.

Monitoren instroom

Een werkgroep analyseert jaarlijks de resultaten van de instroomgroepen. Deze worden besproken met de instroomcoördinator, de curriculumcommissie en de directie van het instituut. Het systeem maakt het mogelijk om resultaten voor specifieke instroomcategorieën te monitoren. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteitsborging van aanmelding tot en met plaatsing ligt bij bureau toelating en selectie van de HAN. De werkgroep heeft onder meer gezorgd voor de invoering van de proefstudieweek.

Motivatiesprekken en mogelijkheid tot extra uitdaging

Met ingang van komend studiejaar zal de opleiding motivatiegesprekken organiseren met aankomende studenten. Dit gesprek is bedoeld om hen te ondersteunen bij het maken van een juiste studiekeuze. De opleiding wil verder het aandeel vwo-studenten laten groeien door een extra uitdagend programma aan hen aan te bieden. De opleiding realiseert hiertoe een honours programma dat in 2012 moet draaien. Verder is er een doorstroomprogramma naar Klinische Bewegingswetenschappen aan de Radboud Universiteit. Het visitatiepanel is positief over deze extra uitdagingen die aan studenten geboden gaat worden. In het gesprek met studenten gaven enkele studenten aan dergelijke extra prestatiemogelijkheden te missen. Het panel heeft ook vernomen dat recentelijk het aantal buitenschoolse activiteiten, zoals symposia, is toegenomen.

Overwegingen

Het visitatiepanel stelt vast dat de opleiding voldoet aan de landelijke eisen rondom de instroom. De opleiding laat door middel van de (instroom)werkgroep zien dat de instroom serieus gemonitord wordt en dat zij kan sturen op eventuele tegenvallende resultaten van bepaalde instromende groepen. Het panel is daarover erg tevreden.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

<i>Het programma is studeerbaar.</i>

Bevindingen

Studiebelasting

De opleiding wil voor alle studenten een optimaal studeerbaar en gedifferentieerd programma bieden en wil dat ook terug zien in studenttevredenheidsonderzoeken. De studiebelasting van de leerlijnen en de OWE's zijn aangegeven in het curriculumschema dat is opgenomen in het opleidingsprofiel. Tevens wordt in de studiegids per OWE de studielast weergegeven. De eerste twee studiejaar is het programma vastomlijnd. In het derde en vierde jaar is ervoor gekozen de studenten de mogelijkheid te bieden een stage te volgen in het eerste semester van het derde jaar en het tweede semester van het vierde jaar. Dit om de klinische expertise vast te houden, zodat de overgang van de opleiding naar het zelfstandig handelen als afgestudeerd beginnend beroepsbeoefenaar zo klein mogelijk is. Gedurende één semester volgt de student een minor, een verdieping van een eigen gekozen onderwerp. Gedurende het tweede semester doet de student een TOKO (Toegepast Onderzoek Kwaliteitszorg en Ondernemen) afstudeeropdracht, waarvan een onderzoeksopdracht onderdeel uitmaakt. TOKO en de minor kunnen in willekeurige volgorde worden doorlopen. De studiebelasting is naar oordeel van het visitatiepanel evenwichtig over het programma verspreid.

Studielast en contacturen

Evaluaties laten zien dat studenten tevreden zijn over de studeerbaarheid van het programma. In de gesprekken met studenten komt deze tevredenheid ook tot uiting. Passend bij de achtergrondkenmerken van studenten hebben mbo-studenten de volledige tijd nodig om het programma met succes te doorlopen. Instroom vanaf het vwo en studenten die al een opleiding in het hoger onderwijs hebben afgerond, doorlopen het programma gemakkelijker en hebben ruimte voor extra uitdaging.

Het aantal contacturen is gedefinieerd als de som van de contacturen van alle leerjaren voor onderwijsverstrekking, begeleiding, toetsing en assessment, overige groepsactiviteiten en individuele contactgebonden activiteiten (incl. stage), gedeeld door 42 (aantal onderwijsweken). Voor de eerste twee studiejaar geldt dat de opleiding 21 contacturen per week aanbiedt, voor het derde en vierde jaar zijn dat er per week respectievelijk 18 en 23.

Studiebegeleiding

Iedere student krijgt vanaf het eerste studiejaar een SLB'er toegewezen. Na anderhalf jaar vindt er een wisseling van SLB'er plaats. Deze begeleidt de student in de hoofdfase van de studie. In ieder jaar zijn diverse persoonlijke gesprekken met studenten over de studievoortgang (zie ook standaard 12).

Overwegingen

Het visitatiepanel is over het algemeen positief over de studeerbaarheid van het onderwijsprogramma. De opleiding heeft echter wel te maken met een gevarieerde instroompopulatie. Deze populatie maakt het belangrijk om de studeerbaarheid voor de lagere instroomcategorieën extra te bewaken.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 7

Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De opleiding tot Fysiotherapeut bestaat uit vier studiejaar van elk zestig EC (European Credits). Deze verdeling is zichtbaar in het schema van het curriculum van de opleiding dat in het *Opleidingsprofiel bachelor Fysiotherapie 2010-2011* (Instituut Paramedische Studies, HAN) is opgenomen.

Overwegingen

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding de 240 EC voor een hbo-bacheloropleiding evenredig over vier jaar heeft verdeeld.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid

Bevindingen

Op IPS niveau is in 2011 een nieuw strategisch personeelsbeleidsplan gerealiseerd, onder de titel *IPS Human Resource Management Beleidsplan 2011 – 2013*. Het instituutsplan bevat een doorvertaling naar de opleiding. Deze doorvertaling beschrijft naar het oordeel van het panel helder welke kwaliteit en deskundigheden in het team aanwezig zijn en nog benodigd zijn om gewenste ontwikkelingen te kunnen realiseren.

De opleiding heeft in een map de kwalificatieprofielen van docenten vastgelegd. Periodiek wordt van docenten een update van dit profiel gevraagd onder andere voor het jaarlijkse R&O-gesprek. Hieruit is voor het management zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie te genereren. De opleiding kan hierdoor beter sturen op de aansluiting bij de doelstellingen.

Het management van de opleiding heeft inzicht in de kwalificaties van het personeel via de gegevens die opgenomen zijn in de map kwalificatieprofielen. Daarnaast vullen studenten evaluaties in over docenten in hun rol als SLB'er, tutor en docent. In R&O-gesprekken worden door de curriculumvoorzitter met docenten resultaat- en ontwikkelafspraken gemaakt, gevoed door resultaten van de evaluaties. Op deze periodieke formele momenten wordt gekeken welke maatregelen wenselijk of nodig zijn om individuele competenties van docenten te verbeteren.

Professionalisering

De opleiding beschikt vanuit het *IPS HRM Beleidsplan* over een permanent scholingsplan. Met het plan wordt toegewerkt naar een gewenste situatie wat betreft kwalificaties van het personeel. Iedere medewerker heeft tien procent van de aanstellingstijd beschikbaar voor scholing. In het HRM-beleid schetst de opleiding diverse interne en externe ontwikkelingen die van belang zijn bij de doorontwikkeling van de kwalificaties van het personeel. Een voorbeeld van een externe ontwikkeling is dat er sprake is van een veranderende patiënt die zich steeds meer bewust is van de kosten, betrokken wil worden bij de diagnosestelling en inspraak wil hebben in de te leveren zorg. Het panel is positief dat de opleiding oog heeft voor dergelijke ontwikkelingen en hierin haar personeelsbeleid (professionalisering, werving&selectie) rekening mee houdt. In een algemeen plan van aanpak dat de opleiding in het beleidsplan presenteert, herkent het visitatiepanel aandacht voor de doorontwikkeling van de kwalificaties van docenten. Zo is het streven geformuleerd ieder jaar twee docenten

de mogelijkheid te geven tot het volgen van een masterstudie en wordt gestuurd op het uitbreiden van de kennis van E-Health in het team. Recente voorbeelden van het invullen van kwalificaties in het team zijn het aanstellen van twee nieuwe docenten. De één met een specifieke opdracht voor het biomechanica onderwijs en de ander voor het gedragswetenschappelijk onderwijs.

Overwegingen

Het visitatiepanel heeft vastgesteld dat de opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid. Met de ontwikkeling en invulling van de kwalificatieprofielen toont de opleiding aan oog te hebben voor het personeelbeleid in brede zin. De profielen, gecombineerd met de (toekomst)analyses en de R&O-cyclus vanuit het HRM-beleid maken dat de opleiding uitstekend invulling geeft aan het personeelsbeleid.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

De kritische reflectie beschrijft hoe de kwalificaties van het personeel tot uiting komen. De docenten beschikken over deskundigheid in het beroep van fysiotherapeut, docenten zijn deskundig in het geven van onderwijs en het begeleiden van leerprocessen, docenten hebben een voorbeeldfunctie in het uitdragen van het beroep waarvoor zij opleiden én in het uitdragen van de lerende, ondernemende en onderzoekende basishouding, docenten hebben voldoende didactische en leerpsychologische bagage om de competentieontwikkeling van de studenten te begeleiden, en tot slot beschikken de docenten en het ondersteunend personeel over organisatie sensitiviteit, dat wil zeggen dat ze de belangen van de organisatie helder voor ogen hebben, die onderschrijven en uitdragen.

Vanuit de kwalificatieprofielen heeft het visitatiepanel een goed beeld gekregen van de kwalificaties van de docenten op vakinhoudelijk, onderwijskundig als organisatorisch vlak. In de map zijn onder meer de volgende gegevens gepresenteerd:

Aantal docenten	43	
Fysiotherapeut	35	
Opleidingsniveau	Wo: 25, hbo: 18	gepromoveerd: 13
Didactische aantekening	29	
Onderzoekservaring	17	
Internationale ervaring	15	
Recente werkervaring	26	

In het personeelsbeleid heeft de opleiding streefdoelen benoemd voor de ontwikkeling van bovenstaande indicatoren. Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding doordrongen is van de doorontwikkeling van het docententeam.

Het visitatiepanel heeft kennisgenomen van de profielen (cv's) van docenten en is hierover positief. Het personeel heeft voor een belangrijk deel een achtergrond in de fysiotherapie. Ook spreekt het panel waardering uit voor het opleidingsniveau van het team. De opleiding wil het masterniveau van het team naar minimaal zeventig procent brengen. Op moment van de visitatie beschikt bijna 70% over een didactische aantekening. Docenten dienen de aantekening in het eerste jaar van aanstelling te behalen. Bij de bestudering van de kwalificaties van het docententeam valt het panel voorts op dat het aantal personen met onderzoekservaring op zich voldoende lijkt. Toch constateert het panel, kijkend naar het programma, dat de onderzoekskwaliteiten van de docenten nog te beperkt worden ingezet ten behoeve van het onderwijs. Het panel vraagt hiervoor de aandacht van de opleiding. De opleiding benoemt zelf als aandachtspunt de internationale ervaring van haar medewerkers.

Studenten zijn tevreden over de docenten, zo blijkt uit evaluaties (NSE 2010). Over de kennis van docenten van de beroepspraktijk oordeelt 97 procent van de studenten positief. In de gesprekken met het panel zijn studenten ook positief over de docenten.

Overwegingen

De opleiding werkt met duidelijke doelstellingen over de (kwalitatieve) formatie van het team. Het panel is positief over de elementen die de kwalificaties van het personeel schetsen: achtergrond, opleidingsniveau en praktijkervaring. De inzet van onderzoeksvaardigheden ten behoeve van het onderwijs kan naar het oordeel van het panel versterkt worden, alsmede de didactische component binnen het docententeam. Allesoverwegend is het panel van oordeel dat het team gekwalificeerd is voor het verzorgen van het onderwijs.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De docenttaken bestaan uit zeventig procent onderwijs, toetsing, begeleiding en coördinatie, tien procent onderwijsontwikkeling en innovatie, tien procent scholing en tien procent beheer. De opleiding streeft een docent-studentratio na van 1:28. Het aantal docent-fte's bedraagt in oktober 2010 23 fte (43 personen). Het aantal studenten is 650. De gerealiseerde ratio ligt daarmee op 1:28,3. Het visitatiepanel constateert dat de opleiding daarmee de beoogde ratio van 1:28 benadert. De aard van de opleiding, met veel intensieve vaardigheidstrainingen, maken dat het visitatiepanel een gunstiger ratio had verwacht. Zij is van oordeel dat met dit programma en de diverse instroomcategorieën, deze ratio een kritische ondergrens bereikt.

Bij de vorige visitatie werd aandacht gevraagd voor een evenwichtige personeelsopbouw, nu 15 vrouwen en 27 mannen, en de werkdruk. Het ziekteverzuim was destijds 6,7 procent, in 2010 bedraagt het ziekteverzuim nog 4,3 procent. De opleiding heeft daarom getracht meer stabiliteit te creëren in de takenpakketten van de docenten. De docenten werken gedurende langere tijd binnen één of meerdere onderwijseenheden. De docent bouwt zo routine op waardoor de docentbelasting afneemt. Tevens is het aantal overlegmomenten gereduceerd door de invoering van een nieuw organisatiemodel, waarbij effectiever handelen wordt beoogd.

Uit evaluaties, maar ook uit gesprekken, blijkt dat studenten tevreden zijn over de bereikbaarheid van docenten (74 procent, NSE 2010). Ondanks dit positieve resultaat blijft de opleiding trachten de bereikbaarheid van de docenten te vergroten. Docenten hebben in augustus 2010 allemaal een mobiele telefoon ontvangen. Ook zal naar verwachting van het visitatiepanel de verhuizing van de opleiding naar een eigen vleugel bijdragen aan het gevoel van bereikbaarheid van de docenten. Om de werkdruk te managen wordt docenten de mogelijkheid geboden om scholing te volgen op de thema's zelfmanagement en effectief en efficiënt e-mailbeheer.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleiding in staat is adequaat te monitoren of de omvang van het personeel toereikend is voor de realisatie van het programma. De opleiding is in staat gebleken het ziekteverzuim de afgelopen periode naar beneden te brengen. De bereikbaarheid van docenten wordt door studenten positief ervaren en de opleiding houdt daarbij oog voor de werkdruk van haar docententeam. Het visitatiepanel merkt op dat met de huidige (beoogde) omvang van het docententeam een kritische ondergrens wordt bereikt voor het verzorgen van dit type onderwijs. Het panel vraagt hiervoor de aandacht van de opleiding.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Het onderwijs voor de paramedische studies is ondergebracht in een eigen vleugel van het gebouw. Daar heeft de opleiding de beschikking over algemene ruimtes zoals een auditorium, opleidingseigen theorielokalen, hoorcollegezalen en ruimtes voor overleg.

Daarnaast beschikt de opleiding over opleidingsspecifieke faciliteiten zoals zeven grote en zes kleine praktijklokalen. Studenten kunnen gebruik maken van alle skillsvoorzieningen op de HAN zoals ruimtes met one-way screens. Daarnaast kunnen studenten gebruik maken van het HAN Gezondheidscentrum, een ontmoetingsplaats voor onderwijs, onderzoek en dienstverlening, dat geldt als een leer- en werkplaats voor de studenten fysiotherapie. Het centrum biedt aan docenten een plek als behandelaar. Verder vervult het centrum ook een functie als stageplaats voor studenten en docenten die kennis en vaardigheden willen uitbreiden. Naast het interne behandelcentrum wordt het bij het Gezondheidscentrum ondergebrachte projectbureau, in samenwerking met lectoren en op vraag van het werkveld, met name aandacht besteed aan de implementatie van innovaties en kwaliteitsverbetering van multidisciplinaire zorg bij patiënten die langdurige zorg behoeven. Studenten kunnen ook gebruik maken van de faciliteiten van Seneca, het expertisecentrum voor sport en gezondheid, waaraan het instituut IPS verbonden is. Studenten van de opleiding hebben toegang tot alle studiecentra van de HAN en tot alle bibliotheken van de Radboud Universiteit Nijmegen. In de praktijk blijkt dat steeds meer studenten vooral informatie (boeken en tijdschriften) online gebruiken en pas in tweede instantie een mediatheek of bibliotheek bezoeken. Op het moment van de visitatie werkt de opleiding aan de realisatie van een Praktijkhuis, een werk-leerhuis in een transdisciplinaire setting, waar zowel studenten als docenten bezig zijn met leren, gericht op specifieke en realistische praktijksituaties in de gezondheidszorg.

Het panel heeft tijdens de rondleiding vastgesteld dat het gebouw van de HAN en dan met name de vleugel van IPS een prettige sfeer uitademt. De visie van de opleiding, waarbij uitgegaan wordt van transparantie, een open cultuur en het thuisgevoel wordt door de docenten en door de studenten herkend. Met name de wijze waarop ontmoeting en daarmee interactie mogelijk is, zeker bij de praktijkruimten, wordt bijzonder gewaardeerd. Het visitatiepanel neemt deze positieve aspecten mee in haar beoordeling. Ook heeft het panel vanuit bestudering van resultaten uit bijvoorbeeld studentevaluaties gezien dat studenten over het algemeen erg positief zijn over de geboden voorzieningen.

De opleiding heeft voorafgaand aan de visitatie aangegeven op te willen gaan voor een excellente beoordeling voor deze standaard. Daartoe heeft de opleiding een onderzoek laten uitvoeren door een extern bureau. De bevindingen zijn vastgelegd in een kritische reflectie specifiek voor de standaard Materiële voorzieningen. Het document voorziet in een uitgebreide beschrijving van de voorzieningen, waarvan het panel hierboven een korte opsomming heeft gegeven. Naast een beschrijving van de visie en beleid, studenttevredenheid en ambities & keuzes voor de toekomst, vergelijkt de opleiding haar voorzieningen met drie andere fysiotherapie-opleidingen en een vijftal vergelijkbare opleidingen uit het paramedische domein. Voor de vergelijking met de drie andere opleidingen tot fysiotherapeut maakt de opleiding gebruik van de accreditatierapporten uit 2006, waarvan de visitaties in 2005 hebben plaatsgevonden. Het panel is van oordeel dat de opleiding daarmee in de vergelijking met zelfde opleidingen te ver terugkijkt en geen vergelijking heeft gemaakt van de huidige situatie. Het panel merkt op dat de faciliteiten en het gebruik ervan zeer goed zijn, maar het panel weet vanuit haar (inter)nationale ervaringen met andere opleidingen fysiotherapie dat deze niet zo bijzonder zijn dat dit een excellente

beoordeling rechtvaardigt. Het panel vindt de voorzieningen zeer goed, maar acht het niet bewezen dat de opleiding in deze een (inter)nationaal voorbeeld is.

Overwegingen

Het panel heeft tijdens de rondleiding kunnen vaststellen dat de voorzieningen die de opleiding biedt, zeer goed zijn. Dit komt zowel in de ruimtes zelf tot uiting als in de faciliteiten die daarin en daaromheen voor het onderwijs beschikbaar zijn. De opleiding heeft voor deze standaard een excellente beoordeling aangevraagd. Het panel is weliswaar van oordeel dat de voorzieningen zeer goed zijn, maar is niet van mening dat het oordeel excellent hier aan de orde is.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De opleiding wil een 'professional community' zijn, waarbij individuele ontplooiing en beroepsontwikkeling hand in hand gaan, waarbij studenten zich thuis voelen en zich uitgenodigd voelen een professionele duurzame relatie met zijn of haar opleider aan te gaan. Studieloopbaanbegeleiding wordt primair vanuit de context van de fysiotherapie vormgegeven, waarbij het ontwikkelen van reflectieve vaardigheden en het bewust kunnen vormgeven van professionele ontwikkeling aan bod komt vanuit de inhoudelijke context.

De opleiding wil studenten met studieloopbaanbegeleiding helpen bij het ontwikkelen van hun zelfsturende vaardigheden en het maken van keuzen voor studie en loopbaan. Iedere student krijgt daarom een studieloopbaanbegeleider toegewezen. Deze vormt de schakel tussen de vraag van de student en het aanbod van de opleiding. De studieloopbaanbegeleider is het eerste aanspreekpunt voor studenten. Hij kan studenten met specifieke vragen of problemen doorverwijzen naar bepaalde experts (bijvoorbeeld topsport of internationalisering) of naar de studentendecaan.

De studieloopbaanbegeleiding richt zich in de propedeuse en in de hoofdfase 1 op het ontwikkelen van studievaardigheden, zicht krijgen op de studie, het beroep en de rol van professional, leren werken als professional en uiteindelijk het kiezen van een uitstroomprofiel. In de hoofdfase 2 en 3 ligt de nadruk op het maken van onderbouwde keuzes voor de invulling van dit studiedeel en het onderzoeken van waarden en ambities naar aanleiding van praktijkwerkervaringen. Naast individuele gesprekken vinden er ook groepsbijeenkomsten plaats.

Studenten met een functiebeperking krijgen een intakegesprek met de studieloopbaanbegeleider, zodat deze namens de student een verzoek voor extra onderwijsvoorzieningen bij de instituutsdirecteur of bij de examencommissie kan indienen. De studieloopbaanbegeleider houdt een dossier bij van de gemaakte afspraken en evalueert elk jaar met de studenten of de getroffen voorzieningen voldoen. De SLB'er checkt een door een student (bij de start van het studiejaar) ingeleverde dyslexieverklaring.

De studenten zijn in het gesprek met het visitatiepanel positief over de begeleiding die zij tijdens de studie krijgen aangeboden. Zij zien de korte lijnen met de docenten daarin als positief element. Studenten zeggen voorts de begeleiding ertoe leidt dat zij beter kunnen samenwerken door de aandacht in SLB voor teambuilding. Ook het verkrijgen van inzicht in eigen sterkten en zwakten wordt door de studenten gewaardeerd. De opleiding biedt het concept SSB (studentenstudentenbegeleiding) aan, waarbij studenten vanuit verschillende leerjaren elkaar coachen. Studenten vinden deze vorm van begeleiding en coaching door studenten prettig. In het NSE geeft 88 procent van de studenten aan tevreden te zijn over de studiebegeleiding.

Informatie

Studenten worden op de hoogte gehouden van het onderwijs door middel van de studiegids. Daarnaast kunnen studenten terecht op de website, waar de studiegids en het opleidingsstatuut zijn opgenomen. Via HAN-Insite hebben studenten inzage in de roosters en via HAN-Scholar beschikken zij over handleidingen van de onderwijseenheden, toetsroosters en informatie over bijvoorbeeld studieloopbaanbegeleiding en internationalisering. Het studie-informatiesysteem van de HAN (HAN-SIS) is een online informatie- en registratiesysteem dat het onderwijs ondersteunt. Met HAN-SIS kunnen studenten informatie raadplegen die bijvoorbeeld te maken heeft met de studievoortgang, zoals studieresultaten en het studiecontract.

De informatievoorziening is in de afgelopen periode sterk verbeterd, zo hoort het visitatiepanel in het gesprek met de studenten. Met name de indeling van de roosters werd weleens als ongelukkig ervaren. Dit is verbeterd nu de opleiding een eigen 'aanspreekpunt' heeft binnen het roosterbureau.

Overwegingen

Het visitatiepanel merkt dat de studenten positief zijn over het systeem van studiebegeleiding dat binnen de opleiding wordt aangeboden. De studenten zijn ook goed in staat de elementen te benoemen die hen in de begeleiding aanspreken. Het visitatiepanel is vanuit de bestudering van het systeem en de gesprekken, enthousiast over de aansluiting van de studiebegeleiding bij de wensen van de studenten. De informatievoorziening is op orde. De opleiding biedt, aansluitend bij de informatievoorzieningen van de HAN, een breed adequaat pakket aan informatiediensten.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

<i>De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.</i>

Bevindingen

De opleiding volgt voor het bewaken van de kwaliteit het kwaliteitszorgplan van het instituut IPS (*Kwaliteitszorgplan IPS, 2009-2012*). Zij hanteert de streefcijfers die in dit plan zijn opgenomen. Evaluatie-uitkomsten voldoen aan de streefnorm wanneer meer dan zeventig procent van de ondervraagden tevreden is. Uitkomsten tussen de 65 en 70 procent zijn een aandachtspunt voor de opleiding. Een uitkomst onder de 65 procent voldoet voor de opleiding niet aan de streefnorm.

De Curriculumcommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en alle daarmee samenhangende processen. Op basis van de evaluatiegegevens stelt zij vast welke specifieke verbeteracties uitgevoerd moeten worden binnen de OWE-teams en welke meer op algemeen opleidingsniveau. De OWE-teams zijn ook bij het opstellen van de verbeteractiviteiten betrokken. De Examencommissie ziet toe op de dagelijkse onderwijsuitvoering in relatie tot de wettelijke en de door de opleiding bepaalde regelingen. Deze commissie bewaakt de kwaliteit van de toetsuitvoering en het gerealiseerd niveau en legt haar bevindingen vast in een rapportage.

De kwaliteitscoördinator van de opleiding is belast met de ontwikkeling en coördinatie van de borging, bewaking en meting van de kwaliteit. De coördinator maakt een planning voor het uitzetten van evaluaties onder studenten en andere stakeholders, afgeleid van het *kwaliteitszorgplan*. Deze planning wordt besproken in de Curriculumcommissie. Uiteindelijk verzamelt de kwaliteitscoördinator de verbeterplannen voor de OWE's en presenteert deze aan de curriculumcommissie. Na vaststelling van de verbeterplannen voeren de OWE-teams de verbeterplannen door. De kwaliteitszorgcoördinator bewaakt deze processen. De eindverantwoordelijkheid voor de zorg voor kwaliteit van de opleiding berust bij de Instituutsdirectie.

In het kwaliteitszorgplan is per doelgroep (studenten, alumni, werkveld en medewerkers) voorzien in evaluaties. Voorbeelden van evaluaties onder studenten zijn: NSE, HAN tevredenheidsonderzoek, OWE-evaluaties, exit evaluaties, jaarevaluatie afstudeerders en evaluatie studieloopbaanbegeleiding. Docenten worden bevraagd in het medewerkerstevredenheidsonderzoek. Vertegenwoordigers van het werkveld worden via een werkveldonderzoek bevraagd en in een evaluatie praktijkleren, alumni via de HBO-Monitor en een alumnionderzoek.

De afgelopen jaren is het onderwijs binnen de opleiding Fysiotherapie flink in beweging geweest. In 2009 is een integraal onderwijs optimalisatietraject ingevoerd onder de naam

FRONT. Met dit traject wil de opleiding grondige innovatie in het programma en het onderwijsmateriaal tot stand brengen. Voor een belangrijk deel is dat reeds gebeurd. Met het project wil de opleiding in het studiejaar 2012 – 2013 behoren tot de drie beste opleidingen in Nederland. Het traject werd ingegeven door een structurele lage score in de keuzegids hoger onderwijs.

Overwegingen

Het visitatiepanel is van mening dat de opleiding een deugdelijk systeem van kwaliteitsbewaking heeft. Er worden adequate instrumenten gehanteerd om na te gaan in hoeverre het onderwijs aan de verwachtingen voldoet van stakeholders. De opleiding heeft daarbij duidelijk streefdoelen geformuleerd. Naast de reguliere activiteiten op het gebied van kwaliteitszorg heeft de opleiding in 2009 een uitgebreid innovatietraject opgezet waarmee zij tot de top 3 van opleidingen in Nederland wil behoren. Het visitatiepanel heeft waardering voor deze ambitie. Het traject ademt deze ambitie ook uit in de activiteiten, die voor een belangrijk deel al zichtbaar zijn in de opleiding.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

De opleiding stelt elk jaar een Kwaliteitsjaarverslag Fysiotherapie op waarin evaluatiegegevens, verbeteracties en streefnormen zijn opgenomen. In verbeterrapportages monitort de opleiding de voortgang van de verbeteracties.

De opleiding communiceert op diverse manieren over de verbeteracties om de doelgroepen te bedienen. Er wordt gebruik gemaakt van de studentennieuwsbrief, e-mail voor communicatie over de resultaten van evaluaties en analyses daarvan, en tijdens de introductiecolleges van de OWE's krijgen studenten te horen welke aanpassingen zijn ter verbetering gedaan. Bij het FRONT-project zijn de studenten expliciet betrokken. Zo praten zij mee over aanpassingen in onderwijseenheden. Studenten geven aan het gevoel te hebben bij de verbeteringen betrokken te zijn. Zij geven aan de uitwerking van het FRONT-project op het onderwijs positief te ervaren (zie ook standaard 15).

Bij bestudering van het kwaliteitszorgverslag 2009-2010 heeft het visitatiepanel kunnen zien dat de opleiding het systeem van verbeteren zeer serieus aanpakt. Per standaard van het accreditatiekader wordt gerapporteerd over de stand van zaken, de tevredenheid (gemeten via evaluaties), waarna een samenvatting wordt gegeven die gevolgd wordt door verbeteractiviteiten. Achterin het verslag is een totaaloverzicht opgenomen. Het panel is zeer positief over deze zorgvuldige manier van werken.

Het panel stelt vast dat de opleiding waar mogelijk verbeteringen doorvoert. Zoals bij standaard 13 besproken, is de opleiding momenteel bezig met een integraal verbeter(optimalisatie)traject, onder de naam FRONT. Daarin is zichtbaar dat de opleiding verbeteractiviteiten heeft doorgevoerd die leiden tot een steviger verankering van de kenniscomponent in het programma. Ook zijn activiteiten ondernomen die betrekking hebben op de roostering en de logistieke kant van het onderwijs. Sinds de invoering van FRONT is de studenttevredenheid toegenomen, zo laten recente resultaten van NSE 2011 zien.

In de kritische reflectie laat de opleiding eveneens zien dat zij aantoonbaar verbeteringen doorvoert. Per standaard heeft de opleiding aangegeven welke verbetering naar aanleiding van het vorige visitatierapport zijn doorgevoerd. Zo geeft de opleiding aan dat gewerkt is aan de verbetering van studieloopbaanbegeleiding om tegemoet te komen aan opmerkingen uit het vorige visitatierapport. De opleiding heeft de relatie tussen studieloopbaandoelen en de doelen vanuit de onderwijseenheden verduidelijkt. Er zijn beleidsplannen opgesteld met heldere profielen voor de studieloopbaanbegeleider en is er een continu scholingsprogramma voor nieuwe medewerkers en nieuwe SLB'ers.

Overwegingen

Het visitatiepanel is van mening dat de opleiding heeft aangetoond dat evaluaties de basis vormen voor aantoonbare verbetermaatregelen. Resultaten van het FRONT-project (stijging studenttevredenheid) laten het panel overtuigend zien dat de verbetermaatregelen bijdragen aan realisatie van streefdoelen. Tevens heeft het visitatiepanel een positieve indruk van de verbeteringen die de opleiding heeft doorgevoerd om tegemoet te komen aan opmerkingen uit het vorige visitatierapport. Het systeem van verbeteren lijkt goed te werken.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

De opleiding betreft haar stakeholders op verschillende wijzen bij het kwaliteitszorgproces. In standaard 13 zijn voorbeelden genoemd van evaluaties bij de verschillende groepen.

Studenten worden mondeling en via nieuwsbrieven en website over de uitkomsten en verbeteracties geïnformeerd. Via de opleidingscommissie (OC) kunnen studenten advies aan de opleiding uitbrengen. Er is een opleidingscommissie IPS die per opleiding een kamer heeft waar twee docenten en twee studenten zitting hebben. Zij keuren het opleidingsstatuut en de onderwijs- en examenregeling goed. Vanuit de gesprekken van het panel met diverse betrokkenen, stelt het vast dat de OC zich momenteel met relevante onderwerpen bezighoudt. Er worden zowel onderwijsinhoudelijke zaken besproken als onderwerpen die

vallen onder 'kleine kwaliteit'. De verslaglegging van de OC is nog voor verbetering vatbaar. Vanuit de verslagen is niet duidelijk welke discussies over onderwerpen worden gevoerd en hoe deze uiteindelijk leiden tot een conclusie met mogelijke activiteiten. Het visitatiepanel heeft wel vernomen dat de OC een waardevol (ongevraagd) advies heeft uitgebracht ten aanzien van het concept HRM-plan en het jaarplan IPS. Studenten zijn ook betrokken bij het FRONT-project (zie standaard 14). Steeds meer studenten zijn tevreden over de manier waarop zij betrokken worden bij de verbetering van de opleiding. In 2009 was dit nog 58 procent, in 2010 is dit sterk verbeterd: 73 procent.

Vanuit *verslagen van studiedagen* blijkt dat docenten tevreden zijn over de mate waarin zij betrokken worden in verbeteringen van het onderwijs. Docenten worden adequaat betrokken bij het onderwijs en hebben zelf mogelijkheden om die betrokkenheid te vergroten. Zo zijn ze standaard onderdeel van de OWE-teams, maar is het ook mogelijk om via de curriculumcommissie of de Advies & Innovatiecommissie nader bij het onderwijs betrokken te zijn.

Het werkveld heeft de afgelopen jaren, met het FRONT-project, een speciale betrokkenheid bij het onderwijs. De leden van de beroepenveldcommissie waren hierbij betrokken, maar daarnaast zijn ook andere werkveldvertegenwoordigers bij elkaar gebracht in een werkveldoverleg FRONT. Op deze wijze hebben zij expliciet mee kunnen praten over de koers voor de opleiding voor de komende periode. Deze betrokkenheid is door het werkveld zeer gewaardeerd. De beroepenveldcommissie bestaat nu uit de leden van de "oude" beroepenveldcommissie en de werkveldcommissie FRONT. De commissie komt drie keer per jaar bijeen.

Overwegingen

Het visitatiepanel stelt vast dat de opleiding erin slaagt alle stakeholders te betrekken bij het onderwijs. Er zijn diverse mogelijkheden waarop zij hun betrokkenheid tot uiting kunnen brengen en het visitatiepanel acht deze mogelijkheden passend bij de doelgroepen.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

In het *Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie* (Instituut Paramedische Studies, HAN, 2010-2011) heeft de opleiding haar toetsbeleid geformuleerd. De opleiding wil de vorderingen in de professionele ontwikkeling van de student vaststellen door hem te beoordelen op de mate waarin hij competent kan handelen binnen een beroepstaak. De opleiding gebruikt een variatie aan toetsvormen die zijn afgestemd op de te beheersen beroepstaken en beroepsrollen, gekoppeld aan de competenties. In de OWE *Long Stay* maken bijvoorbeeld een performance assessment en een Portvideo onderdeel uit van de toetsing. Voor de Portvideo krijgen de studenten de opdracht een video te maken. In het inleidend deel geven ze aan welke casus zij behandelen en in welke context, waarna ze de te ontwikkelen performance/vaardigheid op film vastleggen. In het performance assessment krijgen de studenten een zorgdossier ter inzage op basis waarvan zij een handeling (performance) uitvoeren bij een simulatiepatiënt. Na deze performance krijgt de student van de assessor een aantal (vaardigheids)opdrachten die eveneens uitgevoerd moeten worden. Het panel waardeert de verschillende toetsvormen in een onderwijseenheid positief.

De opleiding kent twee soorten toetsen: tentamens en integrale toetsen. Gedurende de opleiding zijn er drie integrale toetsen. Deze worden afgenomen aan het eind van een studiefase. De beroepsontwikkeling wordt daarbij beoordeeld als overgang naar een nieuwe fase van de opleiding. Uitgangspunt zijn de beroepsrollen en competenties zoals deze zijn beschreven in het beroepsprofiel Fysiotherapie van het KNGF.

Naast geïntegreerde toetsvormen worden geïsoleerde kennis- en vaardigheidstoetsen gebruikt. Deze toetsen kunnen betrekking hebben op de leerinhoud van een onderwijseenheid of de leerinhoud van een leerlijn. De opleiding verkrijgt daarmee inzicht in de mate waarin studenten kennis en vaardigheden ontwikkelen als voorwaarde voor competent handelen in de praktijk. Het toetsprogramma bestaat daarom, naast de integrale toetsing, uit kennis- en vaardigheidstoetsen. Voor de kenniscomponent gebruikt de opleiding QMP- en casustoetsen. Voor het toetsen van vaardigheden worden vaardigheidstoetsen ingezet. Recent heeft de opleiding een nieuwe toets ontwikkeld, de “script concordance test”, om nog beter zicht te krijgen op het klinisch redeneren van studenten. Het panel is positief over de variatie van toetsvormen die de opleiding gebruikt. De toetsen sluiten naar oordeel van het panel aan bij de leerdoelen van de onderwijseenheid. In de studiehandleiding kunnen studenten informatie vinden over de toetsen. De criteria worden onder meer duidelijk in de beoordelingsformulieren die onderdeel uitmaken van de handleiding. In het gesprek

met het visitatiepanel geven studenten aan dat de toetsen passen bij het onderwijs, de aansluiting van de stof op de toetsen is duidelijk zichtbaar voor ze. De opleiding biedt een systeem van toetsen aan waarbij de studenten vanuit verschillende perspectieven feedback krijgen van medestudenten, docenten, praktijkbegeleiders en assessoren. Het panel heeft gedurende het bezoek diverse toetsen bestudeerd en heeft vastgesteld dat deze kwalitatief voldoen.

De beroepsresultaten (of producten) zijn de resultaten die ontstaan uit beroepsmatig handelen. Zowel schriftelijke producten als het uitvoeren van handelingen maken deel uit van de beroepsresultaten. De opleiding Fysiotherapie toetst de competenties via beroepsresultaten. Aan de competenties zijn indicatoren gekoppeld en aan de beroepsresultaten criteria. De relatie tussen de beroepsresultaten en de competenties wordt zichtbaar in het *Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie* (Instituut Paramedische Studies, HAN, 2010-2011).

Studenten zijn in het gesprek met het visitatiepanel positief over de toetsen. Over de performance-assessments geven zij aan dat ze goed weten waaraan ze moeten voldoen. Ze verwijzen daarbij naar 'knock-out criteria'. De beoordelingen zijn naar hun oordeel eerlijk. Hierover zeggen zij dat de prestaties van studenten in de les een voorbode zijn voor het resultaat dat een student haalt. Hieruit leiden de studenten af dat de wijze van toetsing eerlijk is. Zij geven ook aan dat er proefassessments worden georganiseerd. Deze proeven helpen ook om eenduidigheid in de docentbeoordelingen te onderhouden.

De examencommissie heeft de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de toetsen en examens. Zij heeft een sturende en controlerende functie met betrekking tot de inrichting en de kwaliteit van het toets-/examenprogramma van de opleiding, binnen het kader van de OER. De examencommissie waarborgt dat de beroepstaken/beroepsrollen en de daarbij behorende competenties gedekt worden door de examens. Daarbij controleert zij of het niveau van het examen overeenkomst met het te bereiken competentieniveau.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Het beoogde niveau is de door de student gerealiseerd wanneer hij naast de toetsen op niveau 1 en 2, alle toetsen op niveau 3 heeft gehaald. Het gaat om de volgende toetsen op niveau 3: BVP 1, de MINOR, TOKO en BVP 2.

Om de betrouwbaarheid van het oordeel te borgen worden op alle vier de onderdelen twee assessoren ingezet, een opleidingsassessor en een externe assessor. Voor de BVP 1 en de BVP 2 is dat een stagebegeleider (werkveld) en de stagedocent (opleiding). Voor de TOKO is het een externe opdrachtgever (werkveld) en de TOKO-begeleider (opleiding) en voor de Minor zijn het twee docenten. Voor het behalen van het afsluitend examen dienen alle vier de onderdelen met minimaal "voldaan" te zijn afgesloten.

Het visitatiepanel heeft voorafgaand aan de visitatie vier werkstukken bestudeerd die studenten maken voor de OWE TOKO (Toegepast Onderzoek, Kwaliteitszorg en Ondernemen). Tijdens het bezoek heeft het panel gesproken met begeleiders en

beoordelaars van deze producten en met de studenten die deze producten hebben vervaardigd. De OWE TOKO resulteert steeds in drie eindproducten: een toegepast product (bijvoorbeeld een onderzoeksverslag of advies voor een opdrachtgever), een theoretische onderbouwing en een eindpresentatie. In principe worden alleen projectopdrachten voor externe opdrachtgevers uitgevoerd. De studenten kunnen zich, in groepen, inschrijven voor hun favoriete project, zo is beschreven in de studiehandleiding.

Het visitatiepanel heeft tijdens de visitatiedag nog eens zes TOKO-projecten bestudeerd, en producten van studenten vervaardigd voor BVP1, BVP2 en de minor. De algemene conclusie van het panel is als volgt. De producten zijn relevant voor de beroepspraktijk en vertegenwoordigen het vakinhoudelijke niveau dat studenten zouden moeten bereiken. De werkstukken tonen aan dat de praktijk in deze opleiding het absolute middelpunt is en dat de student fysiotherapie vaak een doener is. Het visitatiepanel herkent in de TOKO-projecten dan ook dat studenten minder affiniteit hebben met (het doen van) onderzoek. Het visitatiepanel constateert dat studenten weliswaar in staat zijn om relevante onderzoeken te begrijpen en te gebruiken, zowel theoretisch als vertaald naar vaardigheden (EBP). Het blijkt echter dat studenten bij het uitvoeren van óf participeren in een onderzoeksproject moeite hebben met het opzetten van een onderzoeksproject dat reproduceerbaar is, hetgeen de validiteit en de betrouwbaarheid raakt. Het ontbreken van deze onderzoeksmethodologische basis werkt door in de onderzoeken, waardoor de conclusies beperkt relevant zijn en studenten in het discussie-onderdeel niet altijd de juiste aandachtspunten ter sprake brengen. Het panel is over het totaal dan ook van oordeel dat de opleiding fysiotherapeuten aflevert die voldoen aan de onderzoekscompetenties, maar die vooral als een zeer vakbekwame practitioner, het werkveld in stappen. Het panel heeft dit ook bevestigd gezien bij het bestuderen van andere producten van studenten, bijvoorbeeld de producten die studenten opleveren bij het doorlopen van de beroepsvoorbereidende periodes 1 en 2. Over die producten merkt het panel voorts nog op dat zij deze adequaat beoordeeld heeft gezien. In de beoordeling is zowel juiste aandacht voor de inhoud van de stage als voor organisatorische (logistieke) aspecten.

De aandacht die het visitatiepanel eerder in dit rapport heeft gevraagd voor de verdere ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden bij studenten is mede ingegeven door hiervoor genoemde constatering. De opleiding heeft met het project FRONT al aanpassingen in deze richting gedaan. Zo is een doorlopende leerlijn onderzoek ontwikkeld. Het panel is hier positief over.

Uit alumnionderzoek blijkt dat studenten de aansluiting met het werkveld als goed beoordelen. De beroepsvoorbereiding en de beroepsgerichtheid werd als positief beoordeeld. Het werkveld is positief over de gerealiseerde eindkwalificaties van afgestudeerden, dat blijkt ook uit de beoordelingen van de externe assessoren die tijdens de opleiding en specifiek bij het afstuderen worden betrokken.

Overwegingen

Het panel is positief over de wijze van toetsing bij de opleiding Fysiotherapie. Het panel is ervan overtuigd dat het systeem van toetsen waarborgt dat de studenten met voldoende kennis en vaardigheden de beroepspraktijk tegemoet kunnen treden, en dat ook al doen in de praktijkperiodes van de opleiding.

Het panel heeft vastgesteld dat de studenten aan de beoogde kwalificaties voldoen en daarmee het bachelorniveau hebben behaald. Studenten vinden relevante functies in de beroepspraktijk, zo blijkt uit het gesprek met alumni, en het werkveld is tevreden over de kennis en vaardigheden van de afgestudeerden. In het totale pakket van eindkwalificaties vraagt het panel aandacht voor het resultaten van de inspanningen om de onderzoekscomponent bij studenten te versterken. Hier voldoen de studenten minimaal aan hetgeen beoogd wordt in het beroepsprofiel.

Conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	Voldoende
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Goed
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Voldoende
<i>Standaard 7 Duur</i>	Voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Goed
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	Voldoende
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	Voldoende
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	Goed
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Goed
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Goed
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Goed
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Voldoende
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende

Overwegingen

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat alle standaarden ten minste met voldoende zijn beoordeeld. Om tot het eindoordeel goed te kunnen komen, dienen ten minste de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als goed te worden beoordeeld. Aangezien een aantal van de genoemde standaarden met voldoende zijn beoordeeld komt het panel tot het eindoordeel voldoende.

Conclusie

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding tot fysiotherapeut als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Het visitatiepanel komt tot de volgende aanbevelingen voor de opleiding.

Standaard 6:

Het panel is over het algemeen positief over de studeerbaarheid van het onderwijsprogramma. In het rapport wijst het panel ook op het monitoren van de verschillende instroomcategorieën van de opleiding. Met name voor de Mbo-instroom kan de opleiding soms zwaar zijn. Het panel vraagt blijvende aandacht voor de studeerbaarheid van het programma voor deze groep instromers.

Standaard 10:

Het panel is van oordeel dat de opleiding met de ratio 1:28,3 een kritische ondergrens bereikt in de kwantitatieve formatie om het onderwijs met de gewenste kwaliteit te verzorgen. Gelet op aspecten als werkdruk en voldoende tijd voor professionalisering raadt het panel de opleiding aan de streefnorm van 1:28 als absolute ondergrens te bewaken en de formatie daar naar in te richten.

Standaard 14:

Het panel raadt de opleiding aan de resultaten van het FRONT-project blijvend te monitoren en waar nodig aanvullende activiteiten te ontplooiën ten einde de doelstellingen van het project te behalen (PDCA). Het panel wijst in dit verband op de gewenste doorwerking van de resultaten in de eindwerken van studenten.

Standaard 16:

Een belangrijk onderdeel in de afstudeerfase is het TOKO-project. In dit project werken de studenten aan de competenties Organiseren, Onderzoeken, Innoveren en Professioneel handelen op niveau 3. De beroepspraktijk levert de TOKO-projecten aan. Het panel raadt de opleiding aan de criteria voor toelating van de opdrachten als TOKO-project scherp te formuleren en daarop te beoordelen. Het panel raadt daarbij aan als onderdeel van de criteria op te nemen dat het project haalbaar moet zijn binnen een bepaald format dat de opleiding aandraagt voor het afstuderen. De mogelijkheden voor het project (opdrachten) zijn nu dermate gevarieerd (toegepast onderzoek, kwaliteitszorg en ondernemen) dat het complex wordt om de beoogde competenties daarbinnen te realiseren. Het panel heeft de indruk gekregen dat er mogelijkheden zijn om dit te simplificeren en/of te comprimeren, zodat er mogelijk meer (onderzoeksmethodologische) diepgang kan ontstaan.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

	Competentie	Beschrijving
8. Professioneel Handelen	1. Screenen, diagnosticeren, plannen	"De fysiotherapeut brengt op basis van de hulpvraag op methodische wijze de (dreigende) gezondheidsproblemen in kaart en relateert deze mede aan het bewegen en bewegend participeren. Afhankelijk van de resultaten van de eerste screening en de bevindingen in het fysiotherapeutisch onderzoek neemt de fysiotherapeut in samenspraak met de patiënt besluiten over de in te stellen behandeling, dan wel advisering of verwijzing." ¹
	2. Therapeutisch handelen	"De fysiotherapeut voert op methodische wijze en in samenwerking met de patiënt het behandelplan uit. Hij evalueert periodiek de effecten van de interventies op het bewegen en de gezondheidstoestand van de patiënt, en stelt het plan zo nodig bij om tot optimale resultaten te komen." ²
	3. Preventief handelen	"De fysiotherapeut geeft voorlichting en advies over gezondheidsbevorderend gedrag en maatregelen gericht op het voorkomen van gezondheidsproblemen. Hij verzorgt vormen van training en coaching, individueel en in groepen, gericht op gezondheidsbevorderend gedrag in het dagelijkse leven, werk en vrijetijdsbesteding." ³
	4. Organiseren	"De fysiotherapeut organiseert het eigen werk effectief en doelmatig, en werkt samen met collega's en andere professionals in de hulpverlening. Hij draagt bij aan de bedrijfsvoeringen optimalisatie van werkprocessen met het oog op handhaving en verbetering van het functioneren van de organisatie." ⁴
	5. Ondernemen	"De fysiotherapeut draagt vanuit een analyse van sterkten/zwakten en kansen/bedreigingen (SWOT-analyse) bij aan ontwikkeling en uitvoering van keuzes op strategisch niveau ten aanzien van de vraag naar en het aanbod van fysiotherapeutische hulp- en dienstverlening, met als doel de kwaliteit van het aanbod en de positie van de eigen organisatie in de omgeving te verbeteren." ⁵
	6. Onderzoeken	"De fysiotherapeut registreert systematisch patiënt- en behandelgegevens ten behoeve van kwaliteitszorg en onderzoek. Hij neemt deel aan wetenschappelijk onderzoek voor de verdere ontwikkeling van de beroepspraktijk en de wetenschappelijke fundering ervan." ⁶
	7. Innoveren	"De fysiotherapeut draagt bij aan de inhoudelijke ontwikkeling, profilering en maatschappelijke legitimering van het beroep door middel van het implementeren van kwaliteitsverbeteringen en het borgen van innovatieprocessen." ⁷

8. Professioneel handelen

"Professionaliteit in het handelen van de fysiotherapeut is niet alleen verankerd in wat hij doet maar ook in de wijze waarop hij dit doet. Professioneel handelen wordt niet gezien als een aparte competentie maar als een attitude die voor alle competenties van toepassing is². Binnen professioneel gedrag zijn drie dimensies onderscheiden, te weten: omgaan met taken/werk, omgaan met anderen en omgaan met jezelf. Deze drie dimensies accentueren gedragingen die zich richten op een kwalitatief hoogwaardige hulpverlening, een constructieve samenwerking (met de patiënt en andere professionals die bij de hulpverlening betrokken zijn) en de ontwikkeling op langere termijn ('lifelong learning')³

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Onderwijsaanbod Fysiotherapie				
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Hoofdfase 3	Toegepast Onderzoek, Kwaliteit en Ondernemen ⁶ (30 stp - 420 sbu)		Minor ⁷ (30 stp - 420 sbu)	
	Minor (30 stp - 420 sbu)		Toegepast Onderzoek, Kwaliteit en Ondernemen	
			(30 stp - 420 sbu)	
Hoofdfase 2	Beroepsvoorbereidende periode context 1 (15 stp - 420 sbu)		Beroepsvoorbereidende periode context 2 (15 stp - 420 sbu)	
	Beroepsvoorbereidende periode context 2 (15 stp - 420 sbu)		Beroepsvoorbereidende periode context 1 (15 stp - 420 sbu)	
Hoofdfase 1	Eerste lijn 2 (15 stp - 420 sbu)		Eerste lijn 3 (15 stp-420 sbu)	
	Ziekenhuis 2 (15 stp - 420 sbu)		Revalidatiecentrum en Longstay (15 stp- 420 sbu)	
Propedeuse	Via Vitalis (15 stp - 420 sbu)		Eerstelijijn 1 (15 stp - 420 sbu)	
	Ziekenhuis 1 (7,5 stp -210 sbu)	Life Long Health (7,5 stp-210 sbu)	Ergotherapie en Fysiotherapie in de Arbozorg (7,5 stp-210 sbu)	Samen Gezonder/WAK (7,5 stp-210 sbu)

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

De heer prof.dr. R.A. de Bie, voorzitter

De heer De Bie is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van fysiotherapie en vanwege zijn inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld als gastprofessor aan de Universiteit van Sydney (School of Physiotherapy). Bovendien heeft hij lesgegeven aan het Physiotherapie Wetenschappen Program aan de Universiteit van Zürich en geeft hij momenteel les aan Hogeschool Winterthur (fysiotherapie). De heer De Bie is sinds 1991 betrokken als universitair docent, hoofddocent en hoogleraar Fysiotherapie research en onderwijsdirecteur van Faculty of Health, Medicine and Life Sciences aan de Universiteit van Maastricht. Voor deze visitatie heeft de heer De Bie onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1983	VWO-B, Zwolle
1987	Fysiotherapie, Deventer
1991	human movement sciences, Maastricht
1993	Epidemiology A, Maastricht
1998	Doctoral thesis, Maastricht
2001	Epidemiology B, Maastricht

Cursussen:

1992	Logistic Regression and Survival Analysis by D.G. Kleinbaum, Kerkrade
1993	Scientific research in physiotherapy, Heerlen
1993	Study design in Epidemiological Research by O.S. Miettinen, Bilthoven
1993	Workshop on reviewing the literature, Cochrane Centre Oxford
1994	Advanced International Course on Principles of Epidemiologic Research by K.J. Rothman, Lunteren
1995	Editing reviews, Andrew Herxheimer, Oslo
1995	Assessing Trial quality (advanced), Alex Jadad & Riekje de Vet, Oslo
1995	Statistical issues for systematic reviews, John Deeks, Oslo
1996	Teaching Evidence Based Medicine, D. Sackett, Oslo
1997	Problem Based Learning, Maastricht, DocProf Course
1997	MS Access 7.0 Advanced course
1998	Evaluation techniques, Maastricht, DocProf Course
1999	Block construction and revision, DocProf Course
1999	Time management, DocProf Course
2004	ICH Good Clinical Practice course
2004	Krauthammer Management Training
2009	GCP refresher Course, Kerkrade

Werkervaring:

1991-1997	Universitair docent Fysiotherapie Maastricht University
1997-2003	Universitair hoofddocent Fysiotherapie Maastricht University

2003-heden Maastricht University:

- Professor of Research in Physiotherapy, Department of Epidemiology
- Director of education for Health, Faculty of Health, Medicine and Life sciences
- MT board member service sciences factory
- Director of Centre for Evidence Based Physiotherapy
- Programaleider Health sciences Research master

De heer R.A. Steenbruggen MBA

De heer Steenbruggen is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van fysiotherapie. Bovendien heeft de heer Steenbruggen onderwijservaring als gastdocent methodologie. Hij heeft voor zijn masterthesis MBA een onderzoek afgerond naar de kwaliteit van dienstverlening van het KNFG aan de ziekenhuisfysiotherapie. Hij heeft auditdeskundigheid opgedaan tijdens de accreditatie als bij- en nascholingsdocent voor de KNGF-modules “methodisch fysiotherapeutisch handelen” en “verslaglegging”. Namens NQA is hij lid geweest van meerdere visitatiepanels van bachelor- en masteropleidingen fysiotherapie. Voor deze visitatie heeft de heer Steenbruggen onze handleiding voor auditteamleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- | | |
|-------------|---|
| 1977 – 1983 | VWO, Alexander Hegius Scholengemeenschap, Deventer |
| 1983 – 1987 | Deventer Academie voor Fysiotherapie |
| 1989 – 2005 | Grote diversiteit aan beroepsinhoudelijke opleidingen fysiotherapie, o.a. NDT, Halliwick, Parkinson, Klinische Neuropsychologie, COPD |
| 1993 – 1994 | Intern Procesbegeleider intercollegiale kwaliteitsbevordering, CBO Utrecht. |
| 1995 – 1996 | Bedrijfskundig Management. Hoger managementopleiding van Instituut voor Management en Bedrijfskunde te Amstelveen en de Universiteit van Amsterdam. |
| 1997 | Marketing in de non-profit sector, NPI Arnhem. |
| 2000 | Opleiding tot visiteur afdelingen fysiotherapie verpleeghuizen, CBO Utrecht. |
| 2001 | Financieel Management (non-profit), VDO Nijmegen. |
| 2008 – 2011 | MBA, specialisatie zorgmanagement, NCOI Business School |

Werkervaring:

- | | |
|-------------|---|
| 1988 – 2004 | Zorggroep Apeldoorn, Verpleeg- en Reactiverings Centrum Randerode
Gewerkt als o.a. fysiotherapeut, coördinator fysiotherapie, coördinator paramedische dienst, voorzitter paramedische vakgroepen van de Staf Zorg, Vakgroepen en Kwaliteit, en coördinator medische dienst a.i. Tevens lid van Locatie Management Team.
Vanuit medezeggenschap lid van de ondernemingsraad geweest, secretaris van dagelijks bestuur OR en lid van ARBO-stuurgroep op portefeuille til- en transferbeleid. |
| 1996 – 2001 | Internationale Hogeschool voor Fysiotherapie “Thim v.d. Laan”
Gastdocent methodologie (ontwikkeling lesstof en module) en lid opleidingsadviescommissie. |
| 1999 – 2003 | Saxion Hogescholen Enschede/Deventer
Geaccrediteerd bij- en nascholingsdocent voor de KNGF-modules “methodisch fysiotherapeutisch handelen” en “verslaglegging”. |
| 1996 – 2003 | Regionaal Genootschap Fysiotherapie Stedendriehoek
Secretaris dagelijks bestuur en portefeuille dienstverbanders. |

- 2003 – heden Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie
Lid commissie dienstverbanders later opgegaan in commissie MOB (Markt, Organisatie en Bedrijfsvoering), lid commissie Functiewaardering, lid commissie Arbeidsvoorwaarden, lid commissie Onderzoeksbegeleiding. Tevens deel uitgemaakt van begeleidingscommissie functie- en competentieprofiel fysiotherapeut.
- 2004 – heden Isala Klinieken Zwolle
Hoofd zorgteam fysiotherapie, coördinator therapiegroep van de MOS (Medisch Ondersteunende Specialismen), BHV-diensten.

Publicaties (afgelopen 5 jaar):

- 2008 Onderzoek naar te onderscheiden functies en functieniveaus van fysiotherapeuten werkzaam in loondienst in de vrijgevestigde praktijk. Co-auteurs G.J. Stiksma en P. Buys, KNGF Amersfoort, juni 2008.
- 2008 Onderzoek naar de beschrijving en toetsing van specialisten functies en de functies van de afzonderlijke intramurale branches, werkgroep functiewaardering KNGF, KNGF Amersfoort, juni 2008.

De heer P.E. Koekoek MMT

De heer Koekoek is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van fysiotherapie. Bovendien is hij bestuurslid Regionaal Genootschap Fysiotherapie Twente & IJsselzoom en beheert hij de portefeuille Beroepsinhoud en Kwaliteit. Hij onderhoudt contacten met hogescholen en andere kennisinstellingen en begeleidt onder meer stagiaires. Vakinhoudelijke lezingen en symposia vallen onder zijn verantwoording. Voor deze visitatie heeft de heer Koekoek onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1997- 2000 Opleiding Fysiotherapie Hoge School Utrecht
- 2007- 2009 Master Orthopedisch Manueel Therapie
- Diverse data Korte cursussen en opleidingen, symposia en lezingen

Werkervaring:

- 2000- 2001 Fysiotherapeut Fysiototaal Hardewijk
- 2001- 2003 Werkzaam als fysiotherapeut bij defensie
- 2004- 2006 Fysiotherapeut bij Wim Mrani te Leusden
- 2006- heden Eigenaar, maatschapslid, fysiotherapeut, manueel therapeut Fysiotherapiepraktijk Wieffer en Koekoek
- 2006- heden Bestuurslid RGF Twente & IJsselzoom, portefeuillehouder Beroepsinhoud en Kwaliteit

Mevrouw K.A. Donze

Mevrouw Donze is ingezet als studentlid. Zij volgt dezelfde opleiding bij Avans Hogeschool in Breda, waar zij sinds 2008 secretaris, vice-voorzitter en momenteel voorzitter van de opleidingscommissie Fysiotherapie is. Mevrouw Donze is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Donze aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA..

Opleiding:

2003-2008 HAVO (diploma), De Rede te Terneuzen, profiel Natuur-&Gezondheid
2008-heden Opleiding tot fysiotherapeut, Avans Hogeschool in Breda

Werkervaring:

2005-heden Verschillende bijbaantjes: administratie, horeca, vrijwilligerswerk project met kinderen met overgewicht

De heer P. van Achteren BLL

De heer Van Achteren is ingezet als NQA-auditor. Hij heeft in 2006 de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening aan de Hogeschool van Utrecht afgerond. Daarna heeft hij onderwijskunde en politicologie gestudeerd. Sinds 2008 is de heer Van Achteren werkzaam als auditor bij NQA. Hij heeft ervaring met verschillende visitaties in uiteenlopende sectoren van het hbo. De heer Van Achteren heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

1995 – 1999 Mavo, RSG Stad en Esch, Meppel
1999 – 2001 Havo, profiel Economie en Maatschappij, RSG Stad en Esch, Meppel
2001 – 2002 Management, Economie en Recht, Christelijke Hogeschool Windesheim, Zwolle
2002 – 2006 Sociaal Juridische Dienstverlening, Hogeschool Utrecht, Utrecht
2006 – 2007 Onderwijskunde, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam
2006 – 2009 Politicologie, Politieke structuren en Processen, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam

Werkervaring:

2004 – 2005 Stagiair beleidsmedewerker/publieksvoorlichter Tweede Kamerfractie D66
2005 – 2007 Voorzitter opleidingscommissie SJD
2006 – 2007 Studentpanellid NQA, visitaties 3 SJD-opleidingen
2006 – 2007 Docentenauditor ISBW opleidingen
2008 – heden NQA, auditor

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Dag 1

Tijdstip	Programma onderdeel			Deelnemers (max. 6 à 8)
09.45-10.00	Ontvangst		Panel + Opleidingsmanagement Prof. dr. R.A. de Bie, voorzitter De heer R.A. Steenbruggen De heer P.E. Koekoek Mevr. K.A. Donze (student)	• Theo Joosten (Directeur IPS) • Menno Pistorius (Adj. directeur IPS) • Herman Berndt (Curriculum voorzitter)
10.00-0.45	Vorbereiding n.a.v. kritische reflectie (inhoud)		Panel	
11.00-13.30	Materiaalbestudering inclusief Lunch (12.00 uur)	• Studiemateriaal • Studentmateriaal: 6 door NQA geselecteerde scripties • Studentmateriaal: producten van de studenten waar het panel op dag 1 mee spreekt		
11.30	Presentatie OWE's HAN Scholar	Digitaal HAN Scholar	Hans Joosten Herman Berndt	
13.00-13.30	Spreekuur ruimte C304	Half uur	Twee leden van het visitatiepanel	
13.30-14.30	Vorbereiding naar aanleiding van studentmateriaal		Panel	
14.30-15.15	(Blok Inhoud I) Afstuderen	Docenten en externe beoordelaars van 4 door de opleiding geselecteerde scripties	Docenten	• Arno Engers • Joost de Beer • Niki Stolwijk • Volcmar Visser • (Nol Bernards: telefonisch beschikbaar)
			Externe beoordelaars	• Parkfit : Katrijn Smulders • Maikel Korbmacher • Ria Nijhuis (kan alleen de 25e)

Tijdstip	Programma onderdeel			Deelnemers (max. 6 à 8)
15.30-16.15	(Blok Inhoud II) Afstuderen	Studenten jaar 3 en 4 (2-4 studenten totaal)	Studenten	• Linda Doell • Kim Baner • Barbara Martens (4e jaars)
		Alumni (max. 2 jaar afgestudeerd) van 4 door de opleiding geselecteerde scripties (Blok Inhoud II)	Alumni	• Marcella v.d. Brink • M. van Erp • L. Broens • Silke van Kempen • Marga Huntelaar
16.30-17.15	(Blok Inhoud III) Studiejaren 1+2	Studenten jaar 1 en 2 (totaal 6-8 studenten)	Studenten	• Bart Ockhuijsen • Bo Hendriks • Ozkan Karahan • Justin van Os • Peter van der Werf
17.15-18.00		Gesprek met docenten (spreiding studiejaren, vakgebieden, speciale taken als begeleiding)	Docenten	• Lilian Schaar (SLB) • Wim Oerlemans (Praktijkcoaching) • Lieke Dekkers (Docent) • Hans Joosten (OWEC) • Aukje Reinerman (BVP/ Fase-coördinator) • Henk Nieuwenhuijzen (EBP/A&I) • Alma van Hoften (Docent Oncologie)

Dag 2

Tijdstip	Programma onderdeel			Deelnemers
08.30-09.15	Rondleiding		Vertegenwoordigers opleiding	• Panel • Management: Theo/ Menno • Studenten: Rachelle Dahlmans
09.15-10.00	Vorbereiding Panel op inhoud dag 2			
10.00-10.45		Opleidingsmanagement		• Theo Joosten • Menno Pistorius • Herman Berndt
11.00-11.45		Blok borging	Examencommissie	• Ton van Hoek (voorzitter Examencommissie)
			Toetsing	• Bastiaan Koekoek (toetscoördinator) • Christin Meiners (coördinator kennistoetsing)
			Toetsing IPS	• Marjo Maas
			KWZ	• Marjan Kindt
			Opleidingscommissie	• Wim Oerlemans • Margot de Koning
			Curriculumvoorzitter	• Herman Berndt (curriculumvoorzitter)
			A&I	• Henk Nieuwenhuijzen
11.45-12.45	Lunch	Eventueel extra overleg Extra bestuderen materiaal		

Tijdstip	Programma onderdeel			Deelnemers
12.45-13.30		Gesprek studenten over randvoorwaarden (standaard 5,6,8, 10, 11,12,14 en 15)	Studenten (representatieve groep studenten, spreiding over jaren, varianten, vooropleiding)	1 ^e jaar • Peter van de Werf • Bart Ockhuijsen
				2 ^e jaar • Justin van Os
				3 ^e jaar • Rik Elderman • Mark Brouwers (internationalisering)
				4e jaar • Esther Deupman • Anke van Erp (internationalisering)
13.45-14.30		Gesprek docenten over randvoorwaarden (standaard 8,9,10,13/15)	Docenten (representatieve groep docenten, spreiding over vakken, specifieke taken als begeleiding, stagebegeleiding, varianten etc.)	• Dana Marquardt (Docent) • Aukje Reinerman (Fasecoördinator hoofdfase 2 en 3) • Gert- Jan Raats(ENFP) • Jan van Huet(Vaardigheidsonderwijs) • Sander de Haan (Docent/Fysiotherapeut 1e lijn) • Joost van Wijchen (Internationalisering)
14.45-15.20		Eventuele extra gesprekken (lectoren, docenten)	Lectoren	• Bert de Swart (lector Neurorevalidatie) • Yvonne Heerkens (lector Arbeid en Gezondheid) • Robert van Cingel (lector Musculo Skeletaal) • Els Oude Voshaar (BVC/ Externe toezichthouder) • Steven van Moorsel(BVC/ Externe toezichthouder) • Wim Schoemans (voorzitter BVC)

				• Ria Nijhuis (Hoogleraar Paramedische Studies)
15.20-15.50		Rondleiding voorzieningen		
15.50-17.00		Beoordelingsoverleg Panel		Panel
17.00-17.45		2 ^e gesprek opleidingsmanagement inclusief afronding	Afronding, opleidingsmanagement mogelijk aangevuld met enkele 'kerndocenten'.	• Theo Joosten (Directeur IPS) • Menno Pistorius (Adj. directeur IPS) • Herman Berndt (Curriculum voorzitter) • Bastiaan Koekoek (Coördinator Toetsing) • Jan van Huet (Fasecoördinator P en Hoofdfase 1) • Aukje Reinerman (Fasecoördinator hoofdfase 2 en 3) • Joost v. Wijchen (Internationalisering) • Marjan Kindt (coördinator KWZ)

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Aan de NQA verzonden opleidingsdocumentatie

Verplichte items visitatiedocumenten Bron: © NQA-Protocol 2011 uitgebreide opleidings- beoordeling, versie 1.0 84-87	Nr. en naam document Fysiotherapie
Kritische Reflectie document, in digitale vorm + hard copy	
Onderwerp 1. Beoogde eindkwalificaties • De eindkwalificaties van de opleiding • Het concreet gebruikte nationale kwalificatie- raamwerk of domeinspecifieke referentiekader • Een inzicht in de relatie van de eindkwalificaties met (bijvoorbeeld) de Dublin descriptor, voor zover het betreffende kwalificatieraamwerk hierin niet voorziet.	• Opleidingsstatuut 2010-2011 Domein Health, Instituut Paramedische Studies (voor Onderwijs- en examenregeling 2010-2011, zie hoofdstuk 8 van dit document) • Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie 2010- 2011 (ook hard-copy) • Beroepsprofiel Fysiotherapie (KNGF) • Competentieprofiel voor de opleiding Fysiotherapie SROF • National Transcript Fysiotherapie
Onderwerp 2. Programma Documenten met betrekking tot het curriculum (bijvoorbeeld studiegids), waarin zijn opgenomen: • een beknopt curriculumoverzicht, waarin de opbouw van de studie jaren overzichtelijk is weergegeven, inclusief het aantal studiepunten (EC) per onderdeel • beschrijvingen van onderwijseenheden, waarin zijn vermeld: eindkwalificaties, leerdoelen, beknopte inhoud, voorgeschreven literatuur, werkvormen, toetsvormen, studiepunten en docent • literatuurlijst (verplichte en aanbevolen literatuur) • onderwijs- en Examenregeling	• Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie (zie voor literatuurlijst, bijlage 2) (ook hard-copy) • Studiegids Fysiotherapie 2010-2011 (ook hard-copy) • Opleidingsstatuut 2010-2011 Domein Health, Instituut Paramedische Studies (voor Onderwijs- en examenregeling 2010-2011, zie hoofdstuk 8 van dit document)

Onderwerp 3. Personeel Een samenvattend overzicht van de docenten met informatie over:	
Verplichte items visitatiedocumenten Bron: © NQA-Protocol 2011 uitgebreide opleidings-beoordeling, versie 1.0 84-87	Nr. en naam document Fysiotherapie
• naam, functie, omvang aanstelling • opleidingsachtergrond en graad • vakspecifieke kennis • onderwijskundige en didactische kwalificaties • kennis van, ervaring in en relaties met de beroeps-praktijk	• IPS Human Resources Management Beleidsplan 2011-2013 • Kwalificatieprofielen medewerkers Fysiotherapie (hard-copy)
Onderwerp 4. Voorzieningen Geen verplichte documenten	• Aanvraag excellent materiële voorzieningen opleiding Fysiotherapie HAN 2011 (hardcopy) • DVD
Onderwerp 5. Kwaliteitszorg • Kwaliteitszorgplan: beleid, overzicht van evaluatie-instrumenten, streefcijfers	• IPS Kwaliteitszorgplan 2009-2012
Onderwerp 6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties Documenten waaruit blijkt: • op welke wijze de kwaliteit van de toetsen en beoordeling worden geborgd • dat de toetsen en beoordeling valide en betrouwbaar zijn • Stage- en afstudeerhandleidingen • Overzichtslijst met alle afstudeerwerken van de laatste twee jaar (of portfolio's en/of werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid) met behaalde cijfers (ook in hard copy). Ook alle afstudeerwerken van de laatste twee jaar van eventuele varianten worden in de lijst opgenomen. In het geval er sprake is van een AD-programma dat volledig moet worden beoordeeld (zie hoofdstuk 7 in het protocol), levert de opleiding daarvan een afzonderlijke lijst aan met de afstudeerproducten van de laatste twee jaar (indien van toepassing). (ook in hard copy)	• Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie paragraaf 7.10 (ook hard-copy) • Opleidingsstatuut 2010-2011 Domein Health, Instituut paramedische Studies (voor Onderwijs- en Examenregeling 2010-2011, zie hoofdstuk 8 van dit document) • Toetshandleiding 2010- 2011 versie 3 • Beroepsvoorbereidende periode (BVP); Algemene informatie voor stagedocenten Fysiotherapie 2010-2011 • Studiehandleiding Toegepast Onderzoek, Kwaliteitszorg en Ondernemen. • 4 Afstudeerwerken (ook hard-copy) • Overzichtslijst afstudeerwerken (ook hard-copy)

Verplichte items visitatiedocumenten Bron: © NQA-Protocol 2011 uitgebreide opleidings- beoordeling, versie 1.0 84-87	Nr. en naam document Fysiotherapie
Uit het overzicht van de afstudeerproducten selecteert de opleiding vier afstudeerproducten met gemotiveerde beoordelingen, evenwichtig gespreid in een range van net voldoende tot zeer goed (hard copy). In het geval van meerdere varianten worden van alle varianten afstudeerproducten in deze selectie van vier meegenomen. In het geval van een clustervisitatie worden door de opleiding per opleiding drie afstudeerproducten geselecteerd.	
Overig - Overzicht van de contacten met het werkveld (indien relevant). - In geval van een AD-programma, dat langer dan één jaar en korter dan twee jaar loopt (zie hoofdstuk 7): - een voortgangsrapportage AD (ook in hard copy) - de door de NVAO toegekende aanvraag AD.	Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie 2010- 2011 (ook hard-copy)

Bijlage 6: Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Netherlands Quality Agency



Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

betreffende de visitatie van de

Opleiding: Opleiding tot Fysiotherapeut

Instelling: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Visitatiedatum: 24 en 25 mei 2011

Ondergetekende: *Menna Pistorius*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *adj. directeur Ips*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Menna Pistorius', with a horizontal line underneath.

Datum: *1 juni 2012*

NDQA2011.06

Fortis Bank 24 00 31 676
Mandatorienummer 27562870